

אונקל

אשר יהוה אלהיך נתן לך את הארץ:
ירושתם וישבתם בערים ובבתייהם:
שלוש ערים תבדיל לך בתוכך
ארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך
לורשתה: תבין לך הדרך ושלישית
את גבול הארץ אשר יגיח לך יהוה
אליהיך והיה לנו שמה בלבצתך:
זה דבר הרצח אשרינו שמה
חי אשר יפה את רעהו בבלידות
הו לא-שנא לו מתחמל שלשים:
ואשר יבא את רעהו בעיר לחטב
עצים ונחה ידו בגרזן לברת העין

ינקלום

בְּלֹא יֵת אַרְעָהוֹן וִתְרָתָה
יִחְיֶה בְּקָרְיוֹנוֹ וְבְכִמְפָרָשׁ ?
הַחֲלָת קָרְיוֹן פְּפָרָשׁ ?
בְּלֹא יֵת אַלְמָנָה יְמָנָה
אַשְׁדָּר יְרִיחָה ?
בְּלֹא יֵת תְּחֻם אַרְעָה
סְנָנוֹה ?
אַלְמָנָה יְמָנָה ?
מְמִיעָר ?
בְּלֹא כְּטָלוֹא :
דְּוָרִין פְּחָד
שְׂוֹלָא רִיעָרָק תְּפָן וִתְחָפִים
סְטוֹלָה יֵת חַבָּרָה בְּלֹא מְגַרְבָּן
וְא ?
אַסְנִי לְהָמָתָה
רוּרְמָמוֹנִי הַ וְרִי יְעַל
כְּבָרָה בְּחַרְשָׁא ?
מְקַז אַ
חַתְמָרְגִּין רָהָה בְּפָרוֹא לְמַ

၁၇

הַנְּבִיא הַהוּא: כֹּא וְכֵי תֹאמֶר בַּלְבָד
אֲיכֶל נְדֻעָה אֶת דָּבָר אֲשֶׁר לֹא דָבָר
יְהוָה: כֵּבֹשׂ יְדָבָר הַנְּבִיא בְּשָׁם
יְהוָה וְלֹא יְהִי הַדָּבָר וְלֹא יָבֹא הַוָּא
הַדָּבָר אֲשֶׁר לֹא דָבָר יְהוָה בְּזֹדוֹן

7 אֶת־הָגּוֹים כִּי־כָרְבָּת יְהוָה אֱלֹהֵיךְ

לקט בעיר

מַעֲזָה הַיּוֹם לְאָבָה אֶת יִהּוָה אֱלֹהֵיךְ
וַיָּלַכְת בְּדָרְכֵיו בְּלֹהִים וַיַּשְׁפַּת לְךָ
עוֹד שֶׁלַש עָרִים עַל הַשְׁלֹש הָאֱלֹהִים
וְלֹא יַשְׁפַּת כָּם נָלִי בְּקָרְבָ אֶרְצָךְ
אֲשֶׁר יִהּוָה אֱלֹהֵיךְ נָתַן לְךָ נְחַלָה
וְהִיא עַלְך דְמִים פ י' וּבְיִהִיה אִישׁ
שְׁנָא לְרַעָהוּ וְאֶרֶב לוּ וְכָם עַלְיוֹ וְהַבָּהוּ

לקט בהיר

קמי וקדמוני (פסח): (ט) ויספת לך עוד שלש.⁵ שיעוק לא מומת הנערת ומין ידרוף צה חוץ לא פירוט
ואגנהullen מוקבר על פטוק' ו'ן ידרוף על נן מכלי מזון:
(ז) על הפקת טהלה המוחקרים כלה נפרטה וזבב נחרן
עמיח לכת (פסח): (ו) ובו יודהה איש שונא

אוצר החיים

אור בחד

(ז) טוֹן קָוֶה מִמְּלֵאָה קָרְלוּ צַעֲדוֹ. (ט) כִּילְגָּו צַוְּגָה, וּמְנוּסָה אֲשֶׁר נְקָרָב סָקָן חָרָכָה. (ט') סִינְמָה
סְכִינָה יְמִין נְכָרָת וְלִימָנָה נְגָדָה, וְתוֹךְ טֻמָּה, הַלְּגָדָה נְיָסָה צְדִיקָה גָּדוֹלָה
מוֹעֵן. (ט") גְּלַפְּסָס מְשִׁירָה מְגָרָה, וְ"בָ" עַלְלָה בְּלִדְעָם לְמַסְתָּה עִילִּי. (ט'') מִי
כְּפָלָן כְּמַלְכוּלָן מְלִיחָה שְׂמָד נְקִיכָּמִים.

אונקלום

מעברה די אָנָא מפקד יומא
זין פֿרְמַרְסִים זיך זַיְהָרֶן זַיְמַהָּד
אֲרָצָן רַמְקָנוּ גְּרָמוֹתֵי בְּלִי יוֹמָא
תְּחִזְקָהֵן זַיְהָרֶן זַיְמַהָּד עַל
תְּחִזְקָהֵן זַיְהָרֶן זַיְמַהָּד דְּסָן וְזִי
נוּ אֲרָעָה דַּי זַיְהָרֶן זַיְמַהָּד
חַדְפָּנָא וְזַיְהָרֶן זַיְמַהָּד חֻכָּתָן דַּי
קְמָטוֹן: אַ וְאָרוּ זַיְהָרֶן גְּבָרָן סְנִי
חַדְרָבָה וְזַיְהָרֶן זַיְמַהָּד וְזַיְמָטָן עַלְוָתָן

בבב

אונקלום

ונשל הבריל מידה עז ומצא אתר-רעוז
ומת הוא ינום אל-אתה הערים-האלה
וחיינ פונירדט גאל הדם אחריו הרצת
כיהם לבבו והשיגו כירבה העדר
והברדו נפש ולו אין משפט-מורות כי
לא שנא הוא לו מתמול שלשים: על-
פנֵי אָנֹכִי מַצּוּח לְאָמֵר שֶׁלַשׁ עָרִים
תַּבְדִּיל לְהָה: וְאַמְרִיחֵב יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם
אֲתִ-גְּבָלֶךָ בְּאַשְׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתֵּיכֶם
וְעַתָּה לְאַתִּיכְלִיחָא אָרֶץ אֲשֶׁר דָּבַר

ל乾坤 בחר

ד) גורן כס כליל כללו סמוך וכוכבם לחם טען, וכן כל שמו
סקו גורן מוקט וכוכבם לחם הען ע"ז לכת בכט, וממוגן מא' מפניות, נלהכוו נברול סמוך וטכטע זרלווא לא מומכ
ומלודק נעמן שפהו כים די (קיטן) צו' וו' לחם הגיגן, ועם
כל' לרונו ולייעטו נממל נברול מן הרים לא' וונפל על מפיו,
ולפי דעה וא' פהיא מינח ונכל טוונל צומל כמו וונפל אנטרכטול
כעננוו נעל ונטען ח' לי' פונט וו' ג' נס' סהרבול דז'ז'ו

יתמם נלג' יסמייט מה' הענ'ן, כמו (עליג' ז' כ"ב) ומנצ' ז' וגוי' מה' הגוים, וטירט'יך' נמלומת מין הענ'ן שטמבקע יה' קיסם ווינ'ו למלוחוק ושרג' מאכ'ן, וזה ציטט רבי' בקפרוי ובגמ' ז' ר' קליה צילון ייזו מון' נער' מיל'ט, וד'ר' כל' ציטו' מוקדור געל' זלפקין

אור החיים

יט) ח. ואם ירמיך וגוי נלעוטיק^{טז} פירוט עמן כי כס ינמלו סחאן לערת זה, וממר זכ יותג לסס לה ישמן חת כל כתרך מודס דתמייה, ולעוטמי זיל (סנדראין ג'ג':) ועתוכ וטטי רבמילך וכטביה מהיכגה כ' ולו מירלה, כדו כוכו נבר יעדמו זוז בימיין יקס.

אור בחד

המודר סימנת כבש ס'. **(טג)** פשט רקמינג במלואו יתנו לך מיל נסכל עמןינו מלבד שנקבע ללבושים, והמם מיל ר' לא נתמך ללבושים.

נדבר לה ממען תקמד

מֵאַת הַמְעֻט תִּמְעִיטוּ אִישׁ בְּפִי
תְּחִלְתָּנוּ אֲשֶׁר יִנְחַלוּ יְהוָן מִעֲרוֹיו
לְלוּוּם: פְּשֵׁשׁ שְׁבֵיעַ כַּשְׁעַן מְחוּכָּץ ט וַיַּדְבֵּר
הָרָוחַה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: רַבְּרַבְּ אֶל-בְּנֵי
שְׂרָאֵל וְאֶמְرַתְּ אֶלָּהֶם כִּי אַתֶּם
גּוֹבְּרִים אֶת-הַרְדֵּן אֶרְצָה בְּגַעַן:
וְהַקְרִירָתֶם לְכֶם עָרִים עָרִי מִקְלָט
תְּהִינָּה לְכֶם וְנָס שְׁמָה רָצָח מִפְהָר
פְּשֵׁשׁ בְּשָׁגַנָּה: יְ וְהִיו לְכֶם הַעֲרִים
מִקְלָט מִגְּאֵל וְלֹא יָמוֹת הַרָּצָח עַד
עִמְדוֹ לִפְנֵי הַעֲדָה לְטַשְּׁפָטִי יְ וְהַעֲרִים
אֲשֶׁר תִּתְּנַזֵּן שְׁשָׁעֵרִי מִקְלָט תְּהִינָּה
לְכֶם: יְ אַת שְׁלַשׁ הַעֲרִים תִּתְּ�
מִעֲבָר לִירְדֵּן וְאַת שְׁלַשׁ הַעֲרִים תִּתְּ�

קט בHEYR

(ה) והקדורות. הן סקרים ימיים שלן נשתם כמנהגם פולני, וכן כוות הולנדיים ("הוּא כוות הולנדי"). מפוניים גוֹתָל כוֹס טוֹוְוָה (טבוח) רוויג נגללה: (ז) שַׁשׁ עֲרֵי מִקְלָט. מגני שַׁחַט עַל מִכְדָּלֶל מִסְבָּחָה נְחִיּוֹת לְלִבְנָה טְרֵמָה פְּרָמָת (כ'ג') יְוִי קְוֻלָּות וְעַד שְׁגַבָּחוּ שְׁלָט צְנִינָה יְכָעָט' בָּלְחָן שְׁמַעַן פְּפִיר - מכון פ-ה: (ז) אָתֶ שְׁלַשׁ הָעָדִים וְנוּגָן עַל פַּיְתְּחָלָן כְּנַעַן תְּבָעָה מִצְנְעִים וְכָלְמָן חִיקָּן הָלָן נְקָרָה לְלָמָר סְמוּנִיה: (ה) וְפִי לְוָסָם סְלָעָן, וְמַפְרָר מִסְבָּחָה נְמִינָה (וח'ל) כְּבָסָה מִינָן עַלְיוֹן מִקְלָט שְׁלָכָס מִסְבָּחָה בְּגַלְמָד נְפִיטִי רְוַחְמִיס', דְּלַחְזִי (טְמַעַן וְח' גְּלַנְד)

זרנקלזם

שְׁבָנָנוּ וּמִן זַעֲרֵי תֹּוֹרְיוֹן גָּבָר
כְּפָומ אַחֲרְתָה רִי יְחִינָנוּ יְפָנוּ
אַקְרָרוּחַ לְלֹאָוָא: ט וּמְלִיל יְעַם
אַשְׁהָ ?מְפָרָה, מְלִיל עַם בְּנֵי
שְׂגָרָאָל וְתִימָר לְהֹן אָרִי אַתָּנוּ
כְּבָרְנוּ תַּזְיִירָא ?אַרְעָא רְכַנְעָנָא:
וְתוֹמֶנָן ?כּוֹן קְרִיוֹן קְרִיוֹ
שְׁבָנָהוּתָא יְהֹוָן ?כּוֹן וּשְׁוּרוֹק
תְּחִפָן קְטוּלָא רִיקְטוּלָא נְפָשָׁא
שְׁלָיָן: יְבָ וּוֹדוֹן ?כּוֹן קְרִיאָ
שְׁזַבָּא מְנַאַל רְמָא וְאָיּוֹת
טְמָאָעָר דְּרִיקָם גְּרָם בְּנְשָׁמָא
דְּרִיאָא יְגַדְרִיאָה רִי תְּחִנוּ שִׁית
רְרִיאָה שְׁבָנָהוּתָא יְהֹוָן ?כּוֹן יְתִת
לְלִילָת קְרִיאָה תְּחִנוּ מְעַבְרָא
רְרִירָא וְתִתְחִתָּה קְרִיאָה תְּחִנוּ

四

(ה) זה קכלויכ"י. הולג נצנ' כהמג'ן פאלן, וכן כו' חומנו (היא כי' כי') כי קכלו ס' הילך פוני. (ו) מגאל. פמיינ' גוֹתָל כְּדָס (היכא) (האיה) לרוכ' גנילטה: (ז) שׁ שׁ ערי מוקלט. מגני טהַר טל. (ח) מגדלים מטבח נחיזו שלט עריס' צענער סיידן דל' היי קולטוטה עד שנכמכו שלט צאנטן יוכעט' בלחין טענן (פאיי - מכך פאי): (ט) את שלש העדרים וגו'. (י) פעל פעל צבלחן ביןן חמאנ' מצעניטס ופלון היין הולג ניס' (וחלוי) כסוכ' מנין עליי מוקלט שלטס מסות בגנולד נפתי רוחחים', דרכז' (כסוכ' ו' ח') גנעד זומג בע"כ גוֹתָל, נדא למור גוֹתָל האס ווועו קרכוב גנילום (רא' פון זי קולטוטה גס יהומס צבענער היילן (וש"ז), ודיק נא, פון זי קספוק סטמונ' שלט צענער סיידן וזלט דורך גנאנ' הולג ודי. מומיצ'י כי מהס עוגבלייס גו' זיך גו', סליג' שלט סבדלאה ס' נזומר מלט מנטפט כל קרכומיטס וויפלע' מווידין וילען' טענמען גונג וואלט מזיד מקדריען נערלי מאקען זיך' צולמן ומביילן נמקהו טכ'ל' גאגט'ן.

אונקלום

אוצר החיים

גמכת מכות ("יב"). פירטו בדף לומר טלה נימנו הלא לחים ולם נקוויה דהין קוורין דבש טלה כרואה בטה זו מהמר ב' כי בס תחיך קוורין. ולדריכים ז' ל' קפס חינה ולכל כיוון טלה זה מה מהר ולכל מיתס טלה למגע קדוחות מהים מהים כי לא מומר כי ולכל מטע דמרגד נחצמייטי סמנרטץ), ומג גס צחופת וט' ז' ולכל מיתס רזויי^א, ורכ' טהו ולכל ריזוי וככאיו שכםיטוט טהו סמאנט מהנית חיות (מיתס) עזמה, זו לפי שנתכוין למגע סקנורס סווך לינוט כל מהן ממנה, וח' שירר כהנוג ולבב מין חמימות טהו מהים כל מגדה טלה מיעט טלה נקוויה, והס כי חומר מהים כי לא מטע במיטט כל טהו נוך מיתס גמרי ולכטנו ונדר כתיסו דבושים מהים נזכר בקדושים כהנוג זכות גולין:

אור בעיר

ל') ולדרישת ו' מדריכת לרן וכמהו נמנעה. לא') כנראה שמדובר ממלול המירין, אבל לא ברור WHY מושן כלל, ובו ספק עשוות סופר ים כהן, והוא יוציא לכוון, אבל גלויה נלאה נלאה נלאה מיטב מינכם ואלכלה, מושן חלה של מה שבאכליו זו' לעממת מחייב מיחסים וו' בעבור מינכם ואלכלה, ברגע זה ה' ית' יהו מלטהמתם לנצח ומיימת נ' ר' ר' ר' נ' מטעווין לנו מען, כמו שארן ממענייניס כלוט ממענייניס נגאמת וולשאקס, ומוחה פירען מוי' לרוכס נ' צ'ס, וכלל דבר עהממיין נ' הו' דורך נליים, והואקן' ז' מאוחר רחיק' צפיפין,

בגָּלְעָל לְפָרִי וְאֶת-גּוֹלָן בַּבְּשֵׁן לְמַנְשִׁי:
וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-שָׁם מֹשֶׁה לִפְנֵי
בָּנֵי יִשְׂרָאֵל: מֵאֱלֹהֵי הַעֲדָת וְהַחֲקִים
הַמְשֻׁפְטִים אֲשֶׁר דִּבֶּר מֹשֶׁה אֶל-בָּנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּצֹאתָם מִמִּצְרַיִם: ט בַּעֲבָר
הַיַּרְדֵּן בְּפִיאָ מַוְלֵ בֵּית פָעוֹר בָּאָרֶץ
סִיחֹן מֶלֶךְ הָאָמֶרֶי אֲשֶׁר יוֹשֵׁב
בְּבַחֲשָׁבּוֹן אֲשֶׁר הַפָּה מֹשֶׁה וּבָנֵי
יִשְׂרָאֵל בְּצֹאתָם מִמִּצְרַיִם: ט וַיַּרְשׁוּ
אֶת-אָרְצּוֹ וְאֶת-אָרְצֵי עָגָן מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
שְׁנִי מֶלֶכִי הָאָמֶרֶי אֲשֶׁר בַּעֲבָר הַיַּרְדֵּן
מוֹרָח שְׁמָשׁ: ט מַעֲרָעֵר אֲשֶׁר עַל-
שְׁפָתִינְחֵל אַרְנוֹן וְעַד-הָרֶבֶה שִׁיאָן הוּא
חַרְמָזָן: ט וְכָל-הָעֲרָבָה עַבְרֵי הַיַּרְדֵּן
מוֹרָחָה וְעַד יִם הַעֲרָבָה תְּהִתְאַשְׁתָּה

לקט בחד

(במ"ח): מז עשלת הדריות (במ"ח): מה וככלתו
למר וגענער היילען, צעלע'ס מסטר פגוארה מה טיט נעכער
סידין (ג"א): מט נפערש געל פסקון מ"ה:
שינו עשאותו – חור ושאה – שאהן.
וועגן: (נו) עבר הירדן. חור ומינק נכס
וועגן: (נו) אשר עבר הירדן. סוכו צמורתם סובען כמיי פיך צמעלאן:

אזר החיים

מו. אשר בככ מטה וגוי נעלמת ממלוכות. **קכט** וככל נצננת כתהנוטים בככ מטה חוץ סיון, והויל שנטכו לומר כי מטה יטלחות מלגוליות כיק מוקן לפיקס נכתחו טהה לם סיכ מעטב במוגלים כי מכיסתו הוו נצננת פיקס נעלמת ממלוכות. עוד נצנונ לומר כי כיר בעמדת קלהן ציד טהלה.

הדר בחייב

כט) כל מיט צפלוות.

אָרְבָּקָלָם

נִזְעַד לְשָׁבֵטָא דָּרֶךְ יְהִי נֹזֶן
מִפְרָגָנוּ לְשָׁבֵטָא רְמַנְשָׁה: מְדָרָא
וּוּרְתָא דִי פְּרָר מְשָׁה קָרְםָ בְּנָי
שָׁרָאָל: טַה אֲלֵין סְהָרוֹתָא וְקִמְיאָ
דְּרַעְנָא דִי מַלְלָיָה עַם בְּנָי
שָׁרָאָל בְּמַפְקָהוֹן מִמְצָרִים:
בְּעִכְרָא דְּרַרְנָא בְּחוּרָהָא
קִכְבָּל בֵּית פֻּעָר בָּאָרְעָא דְּסַחְןָ
לְאַבְקָא דָאָמְרָהָא דִי זַטְבָּה בְּחַשְׁבָּוֹן
יְהִי מְחָא מְשָׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
מִמְפְקָהוֹן מִמְצָרִים: טַוְרָתוֹ יְתָ
דְּרַעְתָּה יְתָה אָרְעָא דְּעָגָן מְלָכָא
מְחַנּוֹן תְּרֵין מְלֵכִי אָמְרָהָא דִי
עַבְרָא דְּרַרְנָא מְרִיחָה שְׁמָשָׁא:
הַמְּעַלְרָה דִי עַל בִּפְתַח נְחָלָא
אָרְאָנוּ וְעַד טְוֹרָא דְּשִׁיאָן הָא
דְּרַמְפָוּן: טַה וְכֵל מִישָׁרָא עַבְרָא
יְוִירָנָא לְמִדרְינָהָא וְעַד יְמָא

۲۱۷

(מ) זו את התורה, זו סכוּם עתיד
פָּרְלַקְסָן זֶה: (מ) אלְהָה הָעֲדֹת וְגַוְיִם אֲשֶׁר
סֵסֶת לְבָרֶךְ צְלָחָת מִמְּלָאִים דְּכָרֶךְ
וְאַוְתָּנָן: (מו) (בעבר היורדן). תַּחַת
וְיַעֲמֵד: (מו) אשר בעבור

אונקלום

הארוכה אשר יהוה אלתיך נתן לך
בכל הימים: פ' שליש ל' א' ז' בדיל משה
שליש ערים ב עבר הנתקן מורה
שם: מבנים שמה רוצח אשר ירצה
את רעהו בבלידעת והוא לאשנא
לו מתמל שעלם ונם אלאות מך
הערים האל והי: ט' את בצר במדבר
באץ המישר לראובני ואת ראמות

۴۷۹

כלכלת מלחמה וולטה קיוסק'': (מל') אז יבדילים. נון נט כיוויתן חרד לדבר סיידילס'', וולף על פי שלון קולומוטה עד סיידלו הוונן בג'רין גאנען'', הרהר מסה מונך שלחנער נקיימינס (מונס'':): בעבר דירדן מזרחה שם. צהווע ענד צבמארחו כל ולען''': מזרחה שם. לפי מס'לו דזוקין'' נוקוד ר' יס' נאמען'' מורה כל מס'ך מוקס זרימתה בנטמאן'':

הו מומר שלם פבדיל רך וטב, טופיך וגס אפדייל, חלום שוממיה נדרך וא כדי לעורר לחוטנו בדרכן מידות טהור מועלמו ספל וחירות נפש ומליחת מילך יתמן עד כמה אין-ים (מג) דכמי' צפ' מליין טב ערי מקולע, וכוכביה סס מן סיומה וועוד סולומון סכל טאכט (ג') מענבר וו' מענבר וו' היינס קולומום ריך בענטס מהד: (מד) ר' ל' מורהם צחים מוקער למשיכם פילדין כיילו חמר למורהם צחים טלו (ס' ה' צקופה נקמוקס למד' צחלהלה) וויאו זדר נפניא עטמוו לתומר טהרה למורהם צחים גאנז ווילע זב' האגדדים נקרליהים ענד עריךן, וכברעט עמה טקיין צלאhn גלענד ונכל לטמעות צפ' ענד קוילין ענבר צוויי כל לויידן, לאו נמיין נמלר טהרה בענבר מורהו צל פילדין (רא'ם): מה' פ'וי וו' כתהיוק, לאו נקדר קל'יס בקמץ' צוילקהס סוו' מיפה נדרה, ואס נקוד צבוך' (דכ'י) קורל נפער'ה טב' (ז') קו'ה נ侃ער נמיכס צלאהלה, על מסקאן נקeos - מוקט כבגוו (ג'א'): מו' ר' ל' לפ' מה צאלמאנטו נמלר הקודס צומיהה מוקער למלימן צחים נאמר צחין פיריעו זגד מורהם צח' יתיו תענער מוקער צבמיט צגד מורהם צלא סטמעה, חלן פיריעו זגד שאטמאן ווילע צומעלם עליימטה, ונעם מורהם צס גוירט גונר מיליקט בסטעס

אוצר החיים

מ. גותן נ' כל כינויים⁽²⁾ פירוטם לפי שומר הכס
למען מהרין ימס על כסומה חס
מפח שיתמוך בסכונתו כיה שעלה ידו מעמידה כו'
טכ' מהליך מיחס על כסומה, וממולא דבר מה
למד כסוגול ב' ימי נחימות כהילן דרך כסוגול חי
במלס דכנית (ליו"ז י"ד) הם חילויס ימו' וככטיח
לכטיריך מיחס כסוגולנו בדרכ' יפליך', וזה גמור

אור בחיר

כח) פירוט נל' חומס שלחן ניכרמו. **כח**) וא' גראה קמפליטה על' מומטו מהליך ימי' פפלוואו' מוזק' וויל' קקל' חונ' יה' שונ' גראה ניכרמו.

הארוכה אשר יהוה אלתיך נתן לך
בכל הימים: פ' שליש ל' א' ז' בדיל משה
שליש ערים בעבר נירגן מורה
שם: מבנים שמה רוצח אשר ירצה
את-ירעה בבלידעת והוא לא-שנא
לו מתמל שעלם ונם אלאות מך
הערים האל והי: ט' את-בצ'ר במדבר
באץ המישר לראובני ואת-ראמת

אותו לא טירין קטעים ולא כרכום גדולים אלא עיריות בינויות כדמורי בפ' →
וְאַיְלָהּ הַנְּגָלוּןָם. **לֹא** **תִּגְנַּז בְּבָשָׂר חֶסֶד וְסֶסֶת,** כי זו לא היה גולין, היה טען
 מושך במעגילה ונפלה עליו והרגנו, היה דולח בחנית ונפסק החנית ונפלה
 עלי, היה עולח בסולם ונפל עלי והרגנו, והאב המכחה את בנו, והרב את
 תלמידו, שליח ביר, הרי אילוי אין גולין. **וְאַתָּ גּוֹלָן** **וְזֹאת הַתּוֹרָה הַוְיִגְלָה**
לִמְקוֹם תּוֹרָה עַד, עוד כמו ר' ערי מקלט ועליהם מ"ב עט) הרי מ"חvr זאת
 התורה במ"ח דברים התורה עט), ועוד דברי תורה קרטלן עט).

(מה) בצתתם ממזריות וזה כל מה שהלכו ישראלי במדבר עד שלא
 נכנסו, כמו אשר הכה משה ובני ישראל בצתתם ממזרים (להלן) וזה היה
 בשנת מ'.

(מו) עבר הירדן אמר מצוחה הבאה אליו אקיינה עט).

(ה, א) אשדות הפשגה, ויקרא משה וכו', כי גרשינו גרשו אגנאה דמיין,
 בהוריות עט). ועוד נמשלת תורה עט) ל(מים ומתרת כתם. את החיקם ואת
 המשפטים י' בפרשנה, בוגד י' דברות, וכוגד י' ושפטו העשרה הם י', וכן י'
 פרקים בא קמא, וכן י' בבא מציעא ובבא בתרא, ו' מסכתות בסדר ישועות.
 ולמרותם לישוטם, י' אלהינו עשו לשם שמיים.

(ב) בחורב ג' פעים בפרשנה, בוגד תורה נבאים כתובים שנייתנו בחורב
 ברת ויקח משה חצי הדם וחצי הדם זוק על המזבח (שמות כד) והוא כריתות
 ברית, כמו ברית בין הבתרים, וכן בימי ירמיהו העגל אשר כרתו לשנים
 (ירמיה לד).

(ד) פנים בפניהם כפל פ' עט), כי פנים מסבירות פנים שוחקות פנים של
 אימהה עט). רוחן ונשחתם דאו, כן ובדי הנביאים אדמתה (הושע יב) דימיתין
 רועייתי (שה"ש א), כפי מדאות וחוזנות שhape' הבודרא מראה דמיונות וכי
 יכולת הנבואה משמע לו קויל.

(ה) אנכי שומר בין י' ובינכם בעת ההיא בגין זה האני עומדת כמו
 שליש עט). י' בפרשנה ס' בוגד י' ד' שמות בדרכות.

(ו) אנכי למה לא פתח בגין כמו כמו אמר אני ה' אשר הוצאותיך
 מאור כסדרים (בראשית טו) וכן ליצחק וליעקב, שהרי אני מברך יותר מגunci,
 שהרי יעקב אמר תחילת אגaci עשו בכורך (שם כז) לפי שלא רצה לייחיד

ט) שם. סח) לפניו מלא. סט) שם י' א'. ע) אבות פ"ד מ"ג.
 עט) במדבר לה. עט) אבות פ"ג. עג) מכות י' א'. עד) שם.
 עט) י"ב א'. עט) בכתבי ש' : העוד נמשלת תורה לאשdot הוי כל צמא לכו למים.
 עט) בבלין הכתבי ה' של בפחים בפלה וע' בס' מגין. עט) שם פ"ז ה' ב'.
 עט) מהומה בא' יתרו ט' ח' עט). פ' בכתבי ש' : י' ד' אש בפרשנה.

את דבר אליהם (זהלים סב ע"ש), האש אחד מקיף את הדיבור, מדבר
 מתוך האש (לעיל), ואחר כך מתחלק לכמה חלקים שהרי כתבי (שמות כ)
 רואים את הקולות, כתבי (להלן ח) כשמעכטם את הקול, וככתי (ירמיהי כג) דבריו
 כאשר וכפתיש יפוץ סלע. את אשו הגדולה מלא, ביום מה' ר' אישותם המ-
 (לו) מתוך האש, ותחת פי אהב את אביך האבות הן הום המרכיבה עט).
 את אבותיך לרבות האמות, והיה לו לומר ויבחר בורעם אחരיהם, אלא בורען
 אחריו והיעקב שהיה מטהו שלמה עט) ועליו נאמר כל יפה רועיתי (שה"ש ד),
 כל זרע אמת (ירמיהי ב), תחן אמת לע יעקב (מיכה ז), יעקב אשר פדה את
 אברהם (ישע' יט), ואהב את יעקב (מלאכי א) לשובת בניו, י' שבטים
 העמיד בוגדי (ו' מоловות כי' ב' חדשים [ו' י' שנות] ביום ו' י' ב' בלילה
 וויזאך בפנוי ומלאר נג) בפנוי הוועדים באהבו (ישע' סג), אין חbos מטייר
 את עצמן). בפנוי בкус(ו' מ). בפנוי בפנוי פרעה. בפנוי כאב המגנה בנו
 בפנוי נג).

(לט) לעמלה אמר איין עוד מלבדו וכן והשבת אל לביך ואין ערוי
 הרי י' יתר, בקריה ו' פעים ואין עוד, וכן י' פעים אדורן כל הארץ, בוגד י'
 קצחות לעמלה ולמתה ודי רוחות.

(מ) על האדמה עיקר הברכות על האדמה. כל הימים לעתיד.
 (מא) ואת מצותיו, או יבריל משה לומר תורה והמצות קולטן כמו
 ערי מקלט). ועוד חכם לב יכח מצות (משלוי י') אע"פ שאילו ערי מקלט
 איןן קולות עד יהושע עט) שערי מקלט תהינה (במדבר לה), אין מעבירות
 על המצאות, וכן עשה עט) ויקח משה את עצמות יוסף (שמות יג). מורה
 שמש הזoria שמש לזרוחים ס'). טוב וישראל ה' על כן יורה חטאיהם בדרכ
 (תהלים כה), מקלט מקלט כתבי על פרשת דרכים ס').

(מג) את בצר במדבר לזרובני כי רואון פחח בהצלחה סכ) לך זכה
 חי רואון (להלן לג) והכח ליתן ראשון עיר מקלט כדוריומי' במקות עט) לך
 לא הוצרך בירושע' ס' לומר ערי מקלט של רואון. ואת ראות בגולען
 חסר י', על שם י' עניין, אין מושבון אותן אלא במקומות מים עט), במקומות
 שוקים, במקומות אוכלוסים, ואין מוכרים בהם כל זיין וכלי צדקה ס'), ואין
 פורסן לתוכן מצודות, ואין מפלין בתוכן חבלים. ראות חסר, אין עושים

מח) כ"א ב'. מט) ב"ד פמ"ז ר', וט) בעה"ט. ב) ספרי פ' שמע ישראל.
 גא) מהומה ב' וישב ח'. נב) עי' אבן עזרא. גג) ברכות ה' ב'.
 גד) אבן עזרא. נה) רשי'. נג) עי' בעה"ט (מהדורות רוניין).
 גה) מכות י' א'. נה) עי' מכות שם. נת) טטה יג א'. ס) מכות י' א'.
 סא) שם י' ב'. סב) שם י' א'. סג) שם. סד) עי' יהושע כא.
 סה) מכות י' א'. סו) בגמ' שם : מצודה.

הتورה מקדש את האדם בקדושה זו של שבת לוי, ובכן גם על דברי תורה נאמר
- בסגנון לשונו של החינוך - שתכפר קדושותם על הרוצח, והן הן דברי רבי יוחנן
שדברי תורה קולטיין. ל

ל"ה כ"ח. עד מות הכהן הגדול.

דבר נפלא היבא בזה החיד"א בספריו דבר שפבי ערך כהן, בשם לקוטי גורי האר"י כתיבת יד, זה לשונו: הטעם, כי במוותו ילקט עמו כל אינון נשמתין דאולין עריטליאן, וזה עולה עמו נשמת הנרצח, ולכן אחר שזה הנרצח הולך אל המנוחה אז גם כן הרוצח ישוב אל נחלתו. וכן ה"י נהגים הכהנים שבארץ ישראל, היו מכיניסים מתייחסם באורנות במערות עד מות אחד גדול הדור, ואנו מוליכים כולם לקבורו באותו יום, כי על ידי אותו הגדול יונחו במשוכבותם על מנוחותם כל השאר. והנה באותו יום שעברו המרגלים מות איוב שהיה גדול הדור והוציאו ארונותיהם, וכן חשבו המרגלים שהארץ היא אוכלת יושביה. עכ"ל.

לעיל, פרשת נח (בראשית ט. ז), על דברי הפסוק שופר דם האדם בדם דמו ישפך כי בצלם אלקים עשה וגו', נתבאר בשם הקדמוניים שמהות עבירות הרציחה היא הפסל לצלם אלקים של הנרצח, שניטלה מנשמה וז היכלות להמשיך ולהוציא לפועל תכלית בריאתה ולבוא ע"ז לשיממותה, עיין שם. כמו דומה שדברים משליימים את דברי גורי הארץ"ל, אשר בעת תיקון הנשמה הערטילאית, עת הגעת נשמת הנרצח למנוחתה ומוקומו הרואוי, או הוא ומן גמר עונשו של הרוצח, כי הרי זאת היא מהות עבירות הרציחה, אי תיקון הנשמה, וכן בתיקונה שב גם הוא לנחלתו.

העמלים בתורה המכחה במדרגת הכהנים והלוים, ובלשונו כנ"ל נתقدس קדש הקודשים, השווה דברי המודרש רבה קרה Ach נפשע מקרית עז זה קרת, וראה בספר מהרי"ד מבעלוא שם הרי קrho נתקנא למזרגתי הרוחניים של שבת הכהנים, ובקשותם גם להונאה, הפשעה והמכשול היה שלא הכרך במעלת התורה וכדרoil אין עז אלא תורה אשר לימוד התורה מעלה את הלומדו לכל אותן מעלות רוחניות של שבת הכהנים עיי"ש. במיוחד טעה בנקודה זאת אשר בדברי הרמב"ם נתقدس קדש הקודשים ושוב אין שם מעלה תאף להכון גודל יותר מהעמלים בתורה כראוי.

ל"ה י"א. ערי מקלט תהינה לכם.

7 בספר החינוך, מצהה ת"ט, הטעים הדברים להבין מהי סגולתן המיווחדת של ערי הלוים לשמש כמקלט, זה לשונו: ומפני גודל מעלהם וכושר פעלים וחין ערכם, נבחרה ארץם לקלוט כל הורג נשפה בשגגה יותר מארצות שאר השבטים, אולי תכפר עליו אדמות המקדשות מקדושתם. עד כאן לשונו.

דבריו אלו מאיירים לנו באור בהיר את דברי הגמoria מכות (י א), אמר רבי יוחנן מןין לדברי תורה שונה שמן קולטין שנאמר את בצר במדבר וגוי וכתיב בתריה זאת התורה, עיין שם קפ. סיבת קליטתן של ערי הלוים הריהי כאמור מפני קדושותם התיירה המשפיעת שפע תורה וכפירה על הגליל, ובכן גם דברי תורה בקדושיםם התיירה מסוגלים לכך. הדברים מודיעים ביזור לאור דברי הרמב"ם היוזעים, הלכות שמיטה וובל פרק י"ב הלכה יב-יג, וזה לשונו: ולמה לא זכה לי בנחלת ארץ ישראל ובבצחתה עם אחיו, מפני שהובדל לעבד את ה' ולשרתו ולהוות דרכיו הישראלים ומשפטיו הצדיקים לרבים, שנאמר יورو מושפטיך לעקב ותורך לישראל וכו'. ולא שבת לוי בלבד אלא כל איש ואיש מבאי עולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד פנוי ה' לשורתו ולבבדו לדעה את ה' וכו' הרי זה נתקדש קדש קדשים וכו', ויזכה לו בעולם זהה דבר המספק לו כמו שיזכה לכהנים וללוים. עד כאן לשונו קפ. שפתוי הרמב"ם ברור מללו אשר לימוד

קפ. בספר הרוקח איתא אשר מ"ח ערי הלוים מ"ח הדברים שהتورה נקיית בהם בדברי הברייתא בפרק י' דאבות. עצם דברי הגמoria שדברי תורה קולטין ופטורים מן הגלות, יש להראות להמובה לעיל, פרשת פנחס (כח. א). מספר דוע קודש, שרמז בדברי הפסוק ריש פרשת, וכך וישכ"ב במקומות הוא אשור על ידי כ"ב אותיות התורה יעקב אבינו את עצמו מבחינות הגלות, עיין שם. במדרשי תנומוא (ויצא, א) מבואר שעוזבת יעקב את אר שבע ולהלכתו לחוץ היהת מעין חובת גלות להחרוג את הנפש, עיין שם, וכן דברי הוזע קודש מהה קילורי לעיניים, כשם שדברי תורה קולטין את הרוצח ופטירין אותו מגלוות כמו כן הגבינו כ"ב אותיות התורה את יעקב אבינו מגלוות. ל

7 קפא. השווה דברי תנא דבי איליהו פרק ט"ו ש"מ הנביאים שננטבאו לישראל הם כנגד מ"ח ערי המקלט, וראה ספר שפטוי צדק בפרשנו את כ"ג שבייאר דברי שקדושת הנביאים ויאו אותה בחינת הקדושה של הלוים. ל

קפב. דברי הרמב"ם הללו הובאו גם בספר החינוך, מצהה שם"ב. וראה העמק דבר, פרשת עקב (דברים י, ח), שהכוונה היא בעיקר לענין עמלה של תורה אשר בזה היה יהודם של שבת לוי, לדברי הרמב"ם

לטסיה, ויעז נחלש מה הרע עד שאפי' יונבנדו לאדריך ויעסקו בחורשה ובכורויה ובגוני הזרלים יהי' כה הפטיש - חלש להשתתל עלייהם:

לענין שיש עיר המקלט וולינו כל מץ ערי
הלוויים שכולן קולות את הדציגת
הנהנה כבר אמרנו שהו מקבלין גנד שט האבטה
דיזחאה ומיב' חיותם שבקשוו מז ואנטה עד
סיטם הפרשה הראשונית והעוני יובן עפ'יש
שהגידר כי' אב' איזטער זאללהה בענין
עיר מקלט, כי באשר הריצה חטא בעדים
ニיטלה מגנו החירות דקושעה, ואון לא צוות
מצעד עצמן אלא עיי' אימאנען הלאיים, עכית'!
ויש לערסף בוה דברים הדנהה כתיב (משלי כ')
ונר ה' נשמת אדם, דכו נר והויל שאלילא כת
זוללה לעמלה ומחמת זה מהבקת, וכما שואר איזאור
שפלו ואינו עולה לעמלה הוא מושך. כן
נשמת האדם לעומת שיש לה השוקות ל'אב'

והונגה במשמעות המחבר כתיב ויהי בגesus
הארון ואמר משה קומה ה ויפוץ
אויבך יונטו משנאנך מנין שבחתgalות
הארון אף שהי מוכסה בגדי השרד מאי
היא האור בוקע דרך בגדיו השדרה מה גם כי
הכטוי החצנוני הי תפלתך והי די לסנא פיני
החייזנים ובורהי. והנה שני דואגנים הניל
איך ששניהם כאחד נזירים מיט יש יוזן
הכשר על תזריך השני מהדרשון, שהבריות
וההטמנה בדרבי תורה אף שהיא עצלה טובת
מן באשר לרוע עידין בשאל במציאות כשיפור
כרען מוחלט של תורה או עזין בכח היזהיר
להסתה אסרים וליל (ב' ר' ג') בחר
שמנונים הוא אסילה אבל לדרכו השני שסת' א'
ברוחות וכלהן זהה'ק למתרא רישא דס' א'
או מחלש כה רוע לוגמי, עזין זה יגמר לעתיד
כמיש (ונר' י'ג) את רוח התמאה אסירים
בן הארץ. ובאשר ישראל היו או בכמוה
בתאננה בראשיתו, הי לפי דרך הפשות יהוד
נכון דרך הרראשון לבירוח ולהפטין עצם
בתורה, כי עידין הי וחוקים מוסכימת והתקין
שייחי ריק לעתידי, אבל הקביה והתחסד עמהם
ולא תזקיק אותן לבירוח אלא זאת פגוי
שכנית בבדוח עליהם מלשון (בראשית כ'י) יהוד
ברוחות מגויהם בלבדו והונגה לבלחה דישין

טו שמו מסע

שאצנו ויל' ("רמב"ם סוף הל' אל' אל' אל' ב") יפונה עצמו ומהשכחו לדברי תורה וכו' שאן מוחשבת עניות מתגברת אללא כלב והנני מן החקמה, וכגון שאמור זל' ("רב"ר פ"א י"ט) הצעיפין עצמכם וכו' ברוחו לזרה כי אחר הבריה והאיבר וזהך צדיק להיות מזגפן, ותורה בין בעיניכנא דעתיך בה בין בעיניכנא דלא עסיך בה מגנא ומצלא (סוטה כ"א). אך יש עוד מדרישה בגבורה מזה, שווא מתקבץ עצמו, כך למעלת מהתבע עד שאן כלוחת החיצונים עוד שליטה עלי, אדרבה כתות החיצונים בורחים מבנו ומתוך קדשותו כי אין למות החיצונים שליטה אלא מפתה והסתור והצמצום, אבל מקום שיש שם התגולות אלקותם הם בטלים וمبוטלים כהמם רונג מפני האש. וכ舐של מי שעיניו טדורות אין יכול לסלול את אוֹר השמש ובורחו מבנו. כן בחות החיצונים אין להם חיית אלא מפתה והסתור והצמצום. ועל כן נקרא פשו איש שעד מלחשן שורות, שכלי חיווין אינה אלא בא להתחפשות הגשמיות, לעומתו שורה עליין חדוד בדור ואחרת אילוקות וחיצונים בדורחין במננו. והוא הענין שכטבב ביופך יתaea הזרת הינו חזץ לגלל התביע, החיזנו שבמדריש (ב"ר פ"ג) ויצא החוצה לפצ' בזות אמרת פירשו וייצא אחות החוצה והינו כי שם פירשוitel עלילא ככפת הרקען והוא עלילא מן התביע, וככבש' שבת (קנ"ז) מה דעתיך דקי צדק במערב מהדרנא ומוקמינה לי' במוראה, ורק יוסף בחות זה הינו הפחה שפותחת אבדהם להיות התביע דיש בדורות הנטה תחוללה כתוב יונס היגינו ביריה ביל' שום טעם וטענה, וידיעון דבדי כי' אודומו'ר ודר' זכללה מפרשח באחית ובאמת שומטעם בשלשלת שהוא לא תפליריו מותניה שלאותו היגינו ביל' שמאלל דוזה. אך דבר זה יש בעניינים, הדעת בירוחט האציג כתיב וניגן יציא החוצה, ושיש לפיטש דבמעשה זה נכללים שני דברים, דבר אחד הוא הבריה והיגינו שהבריה את מהשכחו מלוחשות ברכבי זה כליל, והוא בעניין

אלן הנולין פרק שני מכות

נְרֵמָנוֹת

וְיַעֲמֹד מִמֶּנּוּ יָגֹתָה : וְכַיִל מִצְוָה . נֵגֶן מִלְּפָנֶיךָ :
קָרָא . לְמַמְקֹעַן נָכוֹן לְלֹאַמְּנָן דָּבָר עַלְלִיכָּן :

סְלִמְנָה . כְּיַחֲדָה שְׁוֹעָבָה לְדִין כְּנִינָה בְּזָבוֹג מֶד בְּמִינָה :

סְלִמְנוֹן . כְּלָמָד לְלֹאַמְּנָן :

(ג) סְלִמְנוֹן מִלְּיָאָה. הַלְּמָן גְּרַעַתָּם לִימְנוֹתָה :

בְּהַזְלָה הַלְּהָלָה . נְפָתָה הַכְּתוּב זָה :

עֲנָרִי מִלְּמָן מִמְּלָאָה . הַזְּרוֹחַ שָׁמָן זָה :

מִילְלָעָלָה : הַזְּרוֹחַ שָׁמָן לְרַבְּצָהָם . לְאַכְּרָבָה כְּנָן :

זָהָדָה וּרְסָה נְעָמָם : לְלִמְדָה . מִלְּמָן מִלְּלָאָה :

בְּהַמְּמוֹן . גְּרִידָת נְדִיטָה : שְׁכָל הַבָּרָאָה :

שָׁלָל . עַבְדָּי מִמְּלָלָה נְמַשָּׁה וְכָלָקָם :

(ד) סְלִמְנוֹן מִלְּיָאָה :

35

בינוי חננאל
טבר גלעד קהירא טלית
ערכם סדר א' עד
וד שומו שופטם
ג' מושבם ושבטם
ס' מליך ורשותם
ו' כהן כהן כהן
ט' מתחבירות גדריתם
ז' כהנות כהנות כהנות
ה' הרגנות הרגנות הרגנות
ו' ואוקם אלן
ז' זרנוק זרנוק זרנוק

עיר טקלת קילומוט
דראטן • חרטוז חיותה

ז. דָם נָקֵר

ומבוטאים הדברים הללו בחירות יהירה בבריתא דלהלן:

"אמור ר' עקיבא, תחילת המשמי גפני חכמים - פעם אחת היה טהר בדרך ומפטאתי מה טעה, וטפלו בו עד ארבעה מילין, עד שהבאתי לבית הקברות ובקברתו, כשהוא חמי ורוצחיך ובריך לפניו ר' אליעזר ור' יהושע, אסור לי, על כל פסעה וופישה, כדי לא שפחת ות נקי".
(דגד א"ז ופסא ט"ח)

שפיכת דם נקיים - מה שיאתא להכא? ועוד, בדמיו של מי הדברים אמרוים?

ועירקה של בריתא, פירושה רבונו בתוס' (כטובת י"א, ז"ה מבטל בפי השני) שימוש ביטול תורה נגעו בה. שהגם שאמרו, "مبטלין תלמוד תורה מפני הונאת המת" (גמ' טם). אבל ר' עקיבא באotta שעיה, תלמיד היושב לפני רבו חייה. הוא לא היה רשאי להיבטל, אף לא למת מצוה.
אלא היה לו לפחות בכבודו של מת, ולקברתו במקומו. דק"ל, "గודל שימושה יותר מלימודה"
(גננות זב), ותלמוד תורה הוא שמבטלון, אבל שימושה של תורה, אין מבטלין.

ומעתה הדברים מתרשים כדהלן: שעיה שתלמיד יושב לפני רבו חייו מהטפס ועליה כל שעיה, בשליבות סולם הדרגות של תורה. עשוי הוא להשיג כל שעיה בהתמדת למזרו ושימושו, דוגמת מתחדשות במצלות עמוקה של תורה. וכל דרגא רוחנית, הינה כאמור אינט אחרות חלוקה לעצמה.

ועל ידי טיפולו ארבעה מילין במת מצוה, ביטל ר' עקיבא משחו בשימוש רבוטיו. ועל כרחון, נחשר כהוא-זה מדורגו העתידה. נגמג אותו חלק בר' עקיבא, שהיה הולך ונוקם, אלמלא מת מצוה שנודע לו, וביטלו מבית המדרש.

ודבר זה יש בו בחינה של שפיכת דם נקיים - שפיכת דמו של ר' עקיבא עצמו. מיעוט החווית הרוחנית המעלותדת שלו!

וקשישא דמלטה, סיכון זה שנחלהנו כאן, כבר הוא שני גלי כל, במשנה דברות:

"כל המפשיק באסצע משנתה, ואומר, מה נאה אילן זו, מה נאה ניר זו - טעלה עלי"
(אבות ג, ג)
הכתוב כאן גם מתחייב בנטשו".

"כאיilo מתחייב בנטשו!"

ל. ח. "וְחַרְיָה!"

ופניהם חדשות באו מעתה לדברי רבותינו:

"תגלטיו שגלה, מגליו רבנו עמו, שנאמר (דברים יט, ה): וזה ינוס אל אחת הערים האלה ווזדי
- עבד לך כי היכי דתיהו ליה חיותא."
חווי - עשה לו כרי שיחיה. וחוי בענלי הוכחשה וטבקשיה بلا תורה, כתיהה הן חשובין".
(רשבייש היל רוזה ז, א)

והן עורי מקלט - עורי הלוים - מעיקרים שימושו מקום תורה. שוויה פקידתן של בני לוי:
"יווּרוּ מְשֻׁפְטֵר לְעַקְבָּה וְתּוֹרָתָךְ לִשְׂרָאֵל" (ובירם לא). וילפיקו הובדל מדריכי העולם, לא עורךין
מלחמה כשאר ישראל, ולא נוחליין, ולא זוכין לעצמן בכח גופו. אלא הם חיל ה' כו" (רמב"ם סוף
היל שמייה וובל).

אבל תלמיד זה, מפני שהוא רגיל לקבל תורה מפי רב פלוני, וודעתם קחובה זה להה, עלול
שימוש לימודו להיפגש, על ידי היגלות לרוב אחר. ודבר זה יגום בהכרה בכח החווית שלו. כי
כאמור, פחות בדרכות רוחניות, היו שינוי באכות. וכיוון שננטשיין להחוויתו, על כרחונו אנו
מצויים גם להגלוות את רבו עמו!

L

ט.

ומכאן מודעה רבה לאורייתא. שונות הבהירות בהן תלמיד משמש את רבותינו, הן הן שונות
בנין חוויתו-העתidea. כאן נקבעת איקות חיו הרוחנית.
וכאן, כל פסעה של בטלה, חורצת גורלו!

וכאשר עם-הארץ ותלמיד-חכם יוצאים במצוות, ונתקלים בשאלות גורליות, מתחערבים בהכרת השפעתו ושיקול דעתו של העם-הארץ, בהכויות הלו. והתערבות זו, עלולה לסכן את חייו, ואת חייו התלמיד-חכם הנלה אליו כאחת.

כי שיקול דעת עם-ארצי, עלול לסכן חיים!

ונימקו חכמים הדבר:

"...שנאמך כי היא חזין ואורך ימץ', נל חיין לא חס - למדוד תורה וחיות - נל חי
חבדו לא כל שכן".

כאן נתברר, شيء שלא שκע בתורה עד שנבלעה בדמותו, על נרhone, נפשו מגובלת ביציר הרופתקנות, מסוכן ומסכן. משומש חייהם חסר תוקן, אין להם ערך, אפילו לא בעין בעילם עצם. אין לחיו שלו עמוק של טעם, ועל כן אף אינו עורך, לדעת להוקרים. עלול הוא{EIFOA להתפנות - מהמת גחתת נוחיות רגעית, או משומש התעורויות תאווה בת חלוף - לסכנתו. ומעשים שבכל יום, מוכיחין. ורק מי שחש בכל רמ"ח איברי הנפש שלו, בערכם הפנימי והחוני של חיים - יש בינו הכלים ושיקול הדעת הבahir, כיצד להגן עליהם.

והכרה בהירה זו בערכם של חיים, ניזנת מן ההבנה הביהירה, של "כי היא חזין ואורך ימץ". מן התהוושה החודרת שמחות החיים - וכל רגע מהם - מהווים פוזדור לנצח אינטמי.

ובכילה יתירה בעניין, זה שקבעה תורה: "הנוגס, הרוי הוא כהיל דבר... וכל המאמץ עיניו עם יציאת הנפש, הרוי זה שופך דםיך" (ombim ו' אבל ז'). כי למורת שהמברט השטחי, אינו רואה עין, בפרט גסיסה אחרונית - מבטה של תורה רואה גם ברגעים טפריים אלו, כדי לבניית והפרחת חיים בעולם הנצחי.

כי יש קונה עולם בשעה אחת" (יעז יב) - ממש באותו רגעים עמוסים של גסיסה. ומצביע בדברי חכמים (שם) הרחבת דברים, על אוצרות נצחחים שיש שוכן להם, בכח החיה של שעיה אחת בעולם הזה. כי זהו רגע, שבו עשי אף פושע גמור, לבוא לידי הרהור אחד, עמוק ונוקב, של תשובה, ולהתפיש עם קומו. ועל כן זו אמרו: "תשב אנוש אד דכא - עד דכדוכה של נשך" ותאמר שוכנו בני אדם" (תהלים צ, וירושלמי חמגה פ"ב ה"א ט, ע"ש).

"אם על חיינו עצמו לא חס" - אם תאותות בנות חלוף מכريعות אותן, שלא לבקש ערכיות בחיו - על חייו אחרים לא כל שכן; ועל כן אי אפשר, ואסור, לתת לו דרישת רגל, בהכרעת

כאן נפסק עונשו של החורג בשוגג, לגלות לעיר מקלט. ובಡעתנו לברור, מה כפירה טעונה הגליה זו, וכיידר ניתקן חטא פחזה השגגה בעקבותיה?

ולשם לבנון דבר זה, עליינו לחזור להבini, מהו הרקע הנפשי הבסיסי, המזמין את פה הבאים של כהות וכהות חושים, עד כדי זילות וזלול בערך חי אדם.

וירינו קובעים ואמורים, שיסוד היסודות, השרוש הבסיסי ביכולת לתחושים היזמות הללו כלפי נפשות אדם, הוא התוונות הלב בדברי תורה. שורש סודותם של ההרגמים בשגגה, נובע ונובט, רק בנסיבות אדם המרוכן מערכים של קדושה. כי לב הספו מגן, בערכיות קדושה, אי אפשר שיזלול בחיים. וכעונשו שלב אדם קולט מן התורה, ושורה בה, כך הוא מתפרק, מן האפשרות לזלול בערכיות קדושות החיים.

כ. ה. ערך החיים

ויסוזן של דברים, נועז במאמר חכמים דלהלן:

"אמור רבי אלעזר, עם-הארץ אסור להתלוות עמו בדור, שנאמך (דברים ג, ב); כי היא חזין ואורך ימץ', נל חיין לא חס - למדוד תורה וחיות - נל חי חבדו לא כל שכן".
(ספרחים טפ, ב ורש"י)

ובדור כל בר דעת, שאין דברים אלו מתרפרשים כפושים, ואינם אמורים בחשש רציחה - כמשמעותה. בר, שמצוים לרוב, עמי-הארץ יראי שמים מעודנים, שאין צל חשש רציחה, בהתלוות אליהם. ובאיור עומק העניין, נוגע למבנה הנפש הפנימי של עם-הארץ, העולל לשמש בעקביפין, איום על חייו המתלווה אליו.

כי 'זרק' השנויות כאן, ודאי אמרה באורה נתיבת, שיש בה סכנה. וכפי שמצוין היה בימי חכמים, שהמשועלים המנוטים ממבחן למבחן, הי חוצים אוצרות תורה, מדברות ציה, ויראות עד. ומטבע הדברים, בדור לא זרעה - מתחפות צדי שעיה, ספקות והתלבויות, הנוגעות לסדרי ההליכה, בעמק, בהר ובבקעה, וביחס למקוםוה ושביתה של החניה. והכרעות אלו, עלולות לקבוע גורל חיים.

ולול זה היא, היישה בערים של אלו שפרקן מעליון על החשובות הרבים, והקידשו עצם לחים של תורה. ערים שנופן ועיקרן, והקדש החלטית למלאת בית ח'.ומי שחי תקופת אורה, באירא תורה צרופה שכז', יקנה מילא היבט חדש, השפה עמוקה, על ערכם של חיינו. ושוב לא תדחה ידו, ולא יש עוד חבורל בידו מן העז. תורה חיים אותן ספג במקלטו, תעורב לו, ותעצרנו מן התקלא.

ומעתה באו פנים חדשות, גם לדברי רבוינו האמורים בעניין, וככיאו הנפלא של הרמב"ם למאמרם:

"תלמיד שגלה מגילו רבו עמו, שנאמר [דברים ט,ה] 'זה יטוש אל אחת השדים האלה' וח"י - עביד ליה, כי הוכי ותיהו ליה חיותא".
(מכות י,א)

"וח"י - משה לו כדי שיחיה, והוי בעל חכמה ומבקשיה بلا תורה, כמו תההן חשבוניין".
(ותבב' ה' וצח' ז,א)

ולדברינו מקבלים הדברים משנה תוקף. שכן תכלית גליתו של הרוצה לעיר המקלט היא, כדי להנחיל ולהזרם לשושי אישיותו, את ההכרה של "כי היא חיין". ולחותה מחדש בעמק הלב, את הערך הנוצחי המופל, שתורה מעניקה לחיה האדם. וממילא ברור, שתנאי מרכזי בהקשרם של ערי המקלט היא, הקשרתם לקיטות ותונבות ההרגשים האלו, "כי היכי דתהייה ליה חייתא". ורק מותך ועל ידי העיטוק האינטנסיבי בתורה, יואר עמי החורג בשגגה, בהבנה המשולבת, של ערך התורה והחיים כאחת.

- ■ -

ז. החרטא...

עוד לנו הארוה עמוקה בעניין. הארוה הצריכה לעורר כל ביל נפש רגישה. דינה בקושטא, כל אדם מישראל, עלול להכחיש חיין, בסיכון פגימת רציחה. והדברים נועצים במאמר חכמים:
"גדול הפחותיאו - יותר מן ההרוג, שההורג, הורג[ן] בשלום הזה, ויש לו (-הרוג) חלק
לשלום הבא. והמוחטיאו, הורגנו בשלום הזה ובשלום הבא".
(נדיר כ,ה)

שאלות של חיים ומותו. ששותפות שלו בהכרעה, עלולה להשגת. רק שיקול דעת של אדם הספוג ערכם חיים של תורה, הוא לבדו, מי ראוי להיסמך עליו בשאלות כגון אלו. ואין בדיינו להוכיח בקשר, פרשיות ציבוריות עגומות נשכחות. ומדובר יונן.

ומהאי טעם, אסור להתלוות לעם הארץ בדרך. משום שאדם שלא יונן את הרשות ערך החיים של "כי היא חיין", וחושיו אינם ערומים, לפחות את האור הנוצחי המשג מכיל ניצוץ של חיים - חסר את הוגשות התואמת לשאלות חיים ומותו, העולות להיקרות לפני מדי שעה. כי חדור הוא רוח הרפקנות, המעוותת את שיקול הדעת, ועלולה לסכן במוחש את חיין, וח"י בני לויתן. [וכבר האנו בזה דברם, בפרשת ו'ישב: "עם הארץ"].

ו. ערי מקלט

ומכאן אנו באים לידי הבנה מחודשת עמוקה, מה תכלית ישיבתן של ההורג נפש בשגגה, בעיר המקלט.

עיר המקלט, נתיחדו לשמש ערים לבני שבתו של לוי. ומה טיבן ופקידתם של בני לוי? דבר זה ביארו רבוינו הרמב"ם בשופי:
"ולמה לאזכה גוי בנהלת ארץ-ישראל ובבביזה, אם אוחזין פניו שהובדל לפבוד את ה' ולשרתו, ולהורות דרכיו חישרים ומשפטיין הצדיקים לרביבים; שנאמר [דברים ג,ה] 'יעו יושב
משפטץ ליעקב ותורתך לישראל'".

"לפיכך והובדלו מזרבי העולם. לא טורכים מלכמת כשרiar ישראל, ולא נזהבין
לעטם, בכח גופן, אלא הם חיל ה' שנאמר [שם שם יא] 'ברוך ה' חילו', והוא ברוך הוא
דבכה להה; שנאמר [במדבר י,כ] 'אני חילך ונחלתך'". (ותבב' טו ה' טש' ויגב)

שבתו של לוי, שהובדלו לעמדו לפני ה' לשרתנו ולדעתה את ה', ופרקן מעלהם על החשובות הרבים אשר בקשו בני אדם - כל אורחה חייהם, היה מוקטור מוקדש לעבודת ה', ולהלמודה של תורה. וממילא נתקדשו עיריהם, בקדושת عمل התורה, ואוירחן נספהה לפני
ולפניהם בנינויה.

ומצירוף הדברים, מוסבר להפליא, מה טעם יעדוז ערי הולמים הללו, לשמש מקלט של גלות,
לההורג נפש בשגגה. משום שההרגה הוז, נובעת כאמור, מזילות וולול בערך החיים. ותקנתה

בשלוטו מוחה כי נטהו וטוטו קץ קלמן כו',
 (ט) וויתרתו טה רג'ינו הרכיבו דוחטיס ז' פ' ג' ז' ח' ל' מ' כו', כוון דלן מהו צו' מינו'ו לו ממיין, ולו דלמה כוון דוחטיס מל יווישו מלון דוחטיס זכו' דמי ט' י' ו' וכחטיפות חמסו ומלו' צו' כו' מאנא' מפלהתק ביל' לון גושטן הולן בילון ולט' ויל' זיל' כו' פ' ג'.

דרש נועם

(ב) ורבינו המהרש"א זל בהחידושי הלוות כתוב לישען
הו יריך ולא יריך ביריך, הרי שם יריך חדשים גם כן נאמרין
לחרכיב. וה בוה עין שם:

(ג) ורבינו המהרש"א זל בהחידושי הלוות כתוב לישען
לענין מלוקת, אבל זה וזהאי שיש אישור להרכיב יריך
ביריך, שחרוי יש על זה קל וחומר טוב מה שנשאו חדשאים
הקל וחומר בעצםם מהאליגו. ורק לענין מלוקת יתכן
האייביעא אם נאמר אין שלא נאמר בתם מפוזר למיניהם
כך הוא מכח הקל וחומר שששו בעצםם, אם כן אין
חויזערין ואין עטשין בגין חזרין ואין לוקין עליהם, כמו הכלל
כלכל מוקם שאין מוחזירין בגין חזרין, או שמא נאמר טשונה
חזרין אכן לא לפני שתקב"ה הכסים על דיריהם שהזיהו לפרטיהם,
חזרי זה חשב כאלל נבתה בתם בפירושם למיניהם, ושה אם כן
על כל אחד מהזיהויים מלוקת, ובזה נסחלה קושית הזרוס, ומיושב
בזה גם כן מוציא השם הרמ"ס ויל' אישור הרכבה יריך
ענין מלוקת, כי מכחן דוגמאות שואה בזיקון, וכן
מוסoxic להקל שאין עונשים ואין לתקן על זה האיסור,
אין צורך בהחוקות שמיישב הכסף משנה, אך כן דברי
רבינו המהרש"א זל עין שם.

(ד) והנה על פי זה בארכנו פאמר הרכבו (ולימין אzo) אין

(ד) והנה על פי זה ביארנו מאמר הכתוב (חלים צו) אז

וילוקס מומע נמסק ונרכז ציינכ, כי כי פ"ז מלחתה
בצ'אל גול הכהן רב צה/or, כי גוזלו לו ימסוק צה/or
פערמיה/or. רק דיין מציגנו לאודס נכלתו סור מן למועד
בתוכריך יוס וילנא, וממלול מרכז חכמי פ"ז חמימות
במספק בז' כלמור נטול מומע נמסק כו', וזה מלוויין
פי' מוציא, והוא ומפטדו חוציא להרמומייס, מהכמי כו',
וכמסם כי גל דס נשולם בית נו בצייל:

ומעטתנו. מinc לאט נגלי מלמד שפמಡע צו וכוכב
מנטור דע' גאל טס זכריין כייל' וולמר ספה
זניך פהלהן זרכ' צו' וטי' הויר, ובישו יי' סמייס ווילך
לען גומחוב' גאנלו, וליע' מוכה גודל כה במתהכבר
וחזרות נא, וכוחות פלממו ר'יל' דזינר מניין פנדז'ו
בנטש' צו', ואכו מסס צווין ר'יל' גודל איזוות טערין
וועטטעו דזינר פורך לאגוט זא זוס ולעל', יי' זוכ'
בטלטול שטמיכס מיטול בעגן מכל ממחטה חוץ, וכדורי
בלמאנס' ר'יל' טכרייך כייל' זוכ' נפלט ווילק כלמי

א) יב) בפרק וויל' כהן דב' כו' למשכו, פון
ברטש סכין הנגד הייל' דחולון וויל' דרט' ר' ים
כבר פעל מ"ד וכו' נגיד כ' נמלס כו', ספק זה סר

וְיַעֲשֵׂה

א) יא, יב. (ה) בפסוק ואמר אל כלקים החוצה הארץ דשא
שב מערע ודע וכו' והזוא הארץ דשא עשב
מערע דע „לטיחו“, עין ברישׁוֹל שהביא אברת חז"ל
על זה ובמ"מ חילק (ס). דרש ר' הניגנו בר פנא מה רכתיב
(תלילים קד) יהי כבוד ה' לעולם ישמה ה' במעשייו, פסוק זה
שר העולם אמרו, לפני שחבקה ה' לא צוה על הדשאים
שוציאו למיינו, אבל הדשאים נשאו קל וחומר בעצמן
פמאילנות שאין ודרכם לצאת בערבותcia, ועם כל זה צוה
עליהם הקב"ה שיצאו „למינו“, אנו שדרכו נצאת
בערבותcia על אחת כמה וכמה שנמצאו כל א' לmino, ועל
כך, והזוא הארץ דשא עשב וכו' „למיינו“, ואו אמר שר
השלים, יהי כבוד ה' לעולם ישמה ה' במעשייו, שהקב"ה
שמה על ידי שנתנו גול ונתקוט שמו ייח' על שרואו של
מעשי נזהרין לעשות במצוות.

(ג) אחריו נסובב בגם ביתר וביוגה אם הרכיב שני דשאים זה על גב זה ולבן חוניין בר פפא ראמר והודשאים יטאו מדרען למינו ולא נצטו על כן, אם הוא יוציאם מטעם כלאים או אינו חייב, כי אמרינו אין שלוא בכבב בהם למינו אינו חייב, או דילמא כיון שהחכמים הוקב"ה על דיניהם, הרי הוא נדרש אבלו ה' כתוב בהם לשלוחן ושאר בתניון, והקשו על זה בחותם דמה איביעז

נوع מנדיים **בדואים** **וכבוז החרורה**

• 199 •

נעם מנג

ה'יל וו'ש נמיין כרכור דכבר ביוקר רג'ן ומוי' גאנט
מיהו'ת זונת, וו'ל זכל'ל יה' הון נך דרב' כל' קה'ר
תקא'פ' נפ'רט ממה'ב' כה' מריה' וצ'לה'ת ל'ס'ו'ת כי פְּנָזֶן
ע'ל' חד'ס כו' נך' ר'ו'ו' ל'וד'ס נ'כ'רג'ן מ'ל'ז' קד'ק'ו'ת י'וו'ה
כו', וו'ה'ר כל' בס'ג'נו'ת'ה' ב'ה'ל' כת'ג' ס'ג'נו' י'וו'ה' מ'ל'ז'ה
ק'ה'מו'ז' ו'ט'ה' מ'ל'ז' מ'מ'ח'ב'בו' ד'כ'רו' ח'ו' ו'וו'ה'ג' ו'ע'מו'
ק'ה'כ'מ' ס'ל'ו'ן מ'ה'ב'ז'ו'ת' ט'רו'ה' ה'ל'ג' נ'ל'ג' ט'נו' מ'ן
ו'ה'כ'מ' מ'כ' ב'ה' ק'ה' לו'מו' (מ'ל'ב' כ', י'ט') ח'ו'ה' לה'ב'ס' כ'י'
פ'ש' ט'כ'ז' ק'ה'ז'ז'ים, כ'ו' ז'מ'ל'ל' ק'ד'רו'ו' ק'ה'מ'ול'ק
ב'ג'ר'ט'ו'ת' ל'ב'ג'י'ה' ב'ג'ר'ו'ס' ר'ו'ס' מ'ל'ז' כ'ו' מ'ס'ק
ה'ט'ו':

31

אך מכל אשר לך. בכוועז הוא אומר (רות ג יג) ואלתיך אנכי חי יי' שכבי עד הבוקר. בדור הוא אומר (ש"א נו ז) ויאמר* חי יי' כי אם יי' יגפנד או יומו יבוא ומת או במלחמה ירד ונספה. באליישע הוא אומר חי יי' כי אם רצתי אחריו ולקחת מאתו מאומה (פ"ב ה כ).

* צילום מסטקה.

[פיסקא לך – ו ז]

ושננתם לבניין. שיינו מסודרים לתוכך פיך שכשאדים שואל שואלך דבר אל תגמגם בם, אלא אמר לו מיד. וכן הוא אומר (משל ז ז) אמר לחכמה הרימותי ידי לאל*. עלין קונה שמים וארץ, אם מהות ועד שrox נעל אם*

* צילום מסטקה. צילום מסטקה. צילום מסטקה. צילום מסטקה.

ביה כמציל מזותו של ים הילך שריה ליה לישבע ומה שמוסו בה וכחם השצדיקים ברי בר הרשעים כו', מושם דס"ס אף הרשות יש לו צ"ה* חט שהו נפש מיישראלו הוא זא"א שלא נוקפו כשרווצה לעשות דבר עכירה אימא אסורה דהויל שבוטה שוא כינון דמושבכע וועמד מהר סיני הוא, הילך מיטי מבעז יצרו ווקפו לבא עליה הרוי הוא משכיע את יצרו לעשות העכירה והה עון גמור משום שבוטה שווא עכירה גוררת עכירה להשלים תאורת יצרו באותה העכירה שחשב עלה, ותמצא שן עשה גינויו ומדחנן שקללו אלישע ודחה אותו בב' דידים שם' שבירעה גדרלה עשה ליטול המכון והינו משום חלול ה', ומה שמעין ויליפין שפיר ממא' הנשבע אלישע דשי' לאשבחוני אפי' שלא לעשות עכירה גמורה ואדרבא מצוה היא כדי לזרזין נפשיה וכראמן.

פסקא (ט) [לד]

ושננתם לבניין שיחו מוחודדים בפרק שכשאדים שואלך כו. צע"ל והק מתניתא איתא בפרק דקדושון דיל' ומפריש רשי' חוזר עליהם ובדק בעומקם שאם ישאלן אדם לא תעטרן לוגמג כו' ע"כ. ונראה דרש"י חוזר עליהם שנאמר בו (ישעה כב יד) אם יכופר כו' עד חמוץון ועכיז' נשבע ש"מ דשרי ואינה שבוטה מלשון שנון הדיבינו דורוד ומילשון שניות כלומר לחזור עליהם שלא שכחם. ומיש"ה מיתוי קרא אסורה לחכמה דהינו למשניות שלמד מרבו אהותי את שתהיה בקי' באחותך שאסורה לך וזה היה עיי' שיחנו על למודון.

← והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוחה* היום על לבך. למה נאמר, למה לפי שהוא אומר ואהבת את יי' אלהיך בכל לבך, אני יודע כאיזה צד אוהבים את הקדוש ברוך הוא, תלמוד לומר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוחה היום על לבך, והיו הדברים האלה על לבך, שמתוך לך אתה מכיר את הקדוש ברוך הוא ומדבר בדרכיו. אשר אנכי מצוחה היום. שלא יהו בעיניך כדיותגמא ישנה שאין אדם סוגנה בחרשה* שהכל רצים לך ראתה. על לבך. מinc היה רבי יאשיה אומר צריך להשבע את יצורו, שכך אתה מוצא בכל הצדיים שישיבו את יצורם. באברהם הוא אומר (בראשית יד ככ-ככ) הרימותי ידי לאל*. עלין קונה שמים וארץ, אם מהות ועד שrox נעל אם*

* צילום מסטקה. צילום מסטקה. צילום מסטקה. צילום מסטקה.

פירוש ספרי דברי רב

פסקא (ח) [לג] מורה לו שלא לחטווא, ואע"ג שיש לפרש דה"ק שע"י השבעה תפפרק את צ"ה' חט שהיה כמו וזה כו' לסתור נאמר בלשון זה אם הוא צווי בפ"ע צ"ה' השלא יסיטך עוד מ"מ דחיקא מלטה. ונעל"ד ואדרבא היא גופה קשא לה לרבי אישיה ההק קרא דעל לבך תירא הוא שאם בפי והיה אם שמע ושמות את הרביבים כו' עליה לא היה עכירה גמורה וכדיאתה במדרש שכל הלילה היה יצרו מצערו על לבבכם, אלא מוכח דקאי ארעליל דקאמר אמר לעיל הילך הוכרה לפרש דה' קרא ואהבת ואני יודע כיצד יתכן לאחוב אותו דה' קרא שחלתם על לבך שהוא היצ'ה'ר וונצחו עיי' שבועה. ואי קשיא א"כ על לבך מיבעי ליה ייל דקמ"ל דלי' אם בא היצ'ה'ר הראך בא ליר' אהבה עיי' שייהו הרביבים האלה להסתתו לדבר עכירה הבהה מה מצדו בקوس עשה דודאי צrisk שייזרו נינצל מן החטא אל אפי' וקבל ממנה טוביה כי'ו' קרא אל במי שמכיר את חבירו והראך פנימיות רוי התורה על לבך דמתוך לך דהינו מכיר השתלשות כל העולמות מעיליה אתה מכיר דבר מצוה שהיא מצד היצ'ה'ט לעולל עד שנגייע לירע שרש שמתק ותדע וככיר שהוא ית' ומחייב את כלם וככל תלויים וקם עלי' היצ'ה'ר למונען מלושותה דהינו ובכללים נשתרך חלק אלהו ממעל וגיגע בשבעה נגד צ"ה' הר, ומש' כתיב על לבך בשבועה לירבק בדרכיו, ועד שפירשתי בס' מש' ע"ד רשי' זיל שהביא ל' ספרין ע"ש. ח' (א) דקאמר מינן שנשבען לקים את המצוות ולא שבקיה בפשטיה דקאי' משה אשר אנכי מצוחה היום, מושם דא' כ' הויל' לינקד מצוחה שהשביענו כו' באליישע הוא אומר (מ"ב ה ט) ח' ה' אשר עמדתי לפני אסיך וכשם בתביר שהוא טעם מפסק, אלא ודאי ה' ק' אשר אנכי מצוח לעולם יהו בעיניך כאלו באו הרים שמעת אותו שם חדים. על לבך מכאן כו. פ' מורה"ס פ' על לבך לאחורי כל הנני, دائ' בליך. והוא דאלכפל תנא כי ההוא גונא שר' לשבע שחריו מן הדין היה מותר לך ולא עוד אלא דשלו הוא דמידנא וכזה יצריך דכלפי צ"ה' חט א"צ שבואה דאדרבא הוא

אונקלום

את-המשבָן וימשח אתו ויקדש אתו
את-כָלכְלוֹ ואת-המִזְבֵח ואת-כָל
לו וימשחם ויקדש אותם ויקריבו

יקט בעיר

קמומיות), וולחן חודש ניטן ביך, גמפני נטרכך מטה לפקיס ולמוטס ולקדך, אבל דעם רבעי צומס כן חממיין פרכס, נטרכץיו כזו כיוס ווּהֲזָוִת, ובצנויין גלחו לנוו ערמומי ווּמְמַמֵּת כליאו ערמר, ויקדך כלחלו ערמר ולקדך זה דומק גמור על פי פצוטות צולג מיטס כן צולג מקדרל, ודלי צפוייזו ערמר אקללה נקסט מפק וקידך ווּמְכַבֵּר יקליבו נשייל טרלינג (רא"ב), וכן קוח שגנון הפקען צוּבָע וְלֹא (ה) נצלג למדך מהר המפלט קמומיין וכלו צוּבָע ניקון דכמוי (פקוני מ' מ') ווְסִי נמדך קטרלען צבנה פצונט נחלד למדך הווקס פטמק, וכחולו יוס נלממו צ' פטסיות, ווְ מטה פרטט טטלוט טוליס נטעלטן צ' ו' ו' קומ לומ יוסט וגוי צוּבָע עלייטה מי מעלטם (וּמְמַמֵּת) ווְתַעֲבֵרוּ מען, ה' צ' הווא געלטס צב' ניקון ז' ו' ניקון, ה' צ' נאכלה צערלטו טוליס צוּבָע נאלטנו ערלינו צב' (וּמְמַמֵּת), ווע' צבנעם'ר לר' מילע צוּבָע סטלזון: נטרכץ זהה ממען על בלטיז' וו' וממען צוּבָע צאניה צ'וּבָע נריכים הטוליס האות ווְזוּה סטוקס נלטט נטוקס הייס צל יוס פטצעיע ערל', וכמעט צוּבָע סטלזון ערילע צבקרי, וועל זו וועל נטעות טעות סופו נברס', ווּנוּ האן נט כט נטעות הניגות, ווְוְ יאיה צראס' ימלוק צוּבָע ערל' מא נאך, צלען קומ נטסה צממיין' נטקס נטנגייד ווּקיך נטדאך נטנטט כל עריך גיעוד נאלכטה, גס פטכל צטדרל זוּל' ערל רלה צטנס, ווְוְ צ'וּבָע נטקה נטפאס' צמכלם גינען' צ'. טאונג נטואה על פרטט נויס צוּבָע מפוי צטראיכיס נטשי, האן ווְוְ ווּמְרַב נטלאן צ'וּבָע נטקה נטפאס' צמכלם גינען' צ'.

אוצר החיים

וهي מפער נאוסטיק היפילו יהות חלקת בגס כי תנטך
למגטן בקריה ותוכה נקלחת^ו) נס שבניינה
בחוגצה, וחטיבה קרי ולם חHIGH, ובקבש במוראה
סוח"ז טלה מקומה לנכער גנטומת^ז ווילוי כי
מוח באנגולן שנקבעו נלקך שלבן יהותם מכם
יתפרק צפמו של זיון, ולסמן צ"ין ווילן לבעיר
הלו צ"ע נהורין, ווילן כה מסדר ווילן זמתקומם
שיטח נפסdem סידיעט דנדצ' כי פולח^ט, וכנה
מנני מערוכות סולוחות^ט כמה יפליל מטבחות
וכס שחלומותם כי כלם כמי ווילן ריש מושתלה
חס בכתלה, וכמכליל יגן כי כו סוז של מטה
האר מתייחדתו לו וקיומכ דו נקבא מסונז גנץ
וירמי^{ל"}, וחס שיעור סדריס כלם חוכם פירוט

אור בחר

(פ') טונגי מכםיס דוחוטים סחימתן גולע כל ממתזומס רעל לאכליות ולאטען נכחדה. (ס'ד) טונגו נומר צ'ו'ג'ן דקדקנו ווּמינו דנבר צ'ו'ג'ן וו'ג'. (ס'ז) פ' לון לחט נעלום קעמדו על כוונתיהם וסחוותיהם ווּלע. (ס'ט) עין מונם כי גדרותיהם ו' ד' לא' רקייע כי מונגען לזריך נליזום כוס יאנען, כלומו סוח'ז'יט מעלו' ב' קוזות מלפיפ'יס ומפ'ג'ה, ווּב' ג' די נאטור'ק גלען א', משליכ' מל' פס'ת'יל נליזום מקר ווּמיינ גנדס גו'ז'ז' נמנען. (ס'י) סוח'ז'יט מאר פס'י'ן. (ס'ו) פ' נאלער חוך דע'הינס ליס פאטוטים. (ס'ט) פ' גאנס גאנס די' בטנס גאנל גולו סהומיטוין, גאנל ליטס מפודוטיס זאליס נקלען, ושוד סקסטי גורס גאנל ליס פאטוטים.

אונקלז

במדברת נושא

בְּיֹם כָּלֹת מֹשֶׁה לְהַבִּים וְהַיְהֵי כְּיָמֵינוּ מֹשֶׁה

רשות

(ה) ויהי ביום כלות משה, כלמ' * כתיב' י, ויהי זליגת ליטראלן פלנמה דמניאו טה וו, ר' עקינגד סכ' טדרכס נטנערו ממכ ווילרכס מדרקן, ווי יטמעעלן פנאל טנאליס נלאטינ, ומטעו המתו, טלי' טמעעלן אין מיך סאי ליטר ציקטיס עס סטאטינ, ווילי סאן טו פאיטעל טאלטיס הילר טו לאט: א) הא נאל קפלוי מזור מליטס גס הילר טו לאט: ב) הא נאל קפלוי מזור מליטס גס טנישס אין גס טאל דיטס מיזם לומט מסקר וו', ווילרכס כל מפערטי מורה ומדודקיטס גטמקום ווילרכס כולם זאניזו נפה טאל ווילרכו אכל לוט צנטוואלה מלע-טון טאל מסס נפ' צאטפיס ('ט') וויא כלטם האטוטלים, אכל דברי' דבויו הט' מוקוס צנטמאומען, וכן טו גמדליך רבט וויסקיקטם וויאו' ק' בכמה מקומות, ועיין נגנו ליל' ווילרכס דוד (חא- זמ"ס): שנמלמר ('ט' ו' זט' ני') לריכ צייק דוד (חא- זמ"ס): בז'ם כלות משה להקדים. ולט נטלמר זיוס סקיס, מלמד סכל בענין ימי המלוחות כס' מס' ממעמידו ומפרקון ובוחנו קיוס בטיחו וויל' פרקון, לך' נטלמר בז'ם כלות משה להקיס' * הווטו קיוס כלו' שיע' נוחאות: לבלא'

אור החיים

ונין הלאיכס יטה כ' קמגדייל'), וויסט נער סולסיך') וזה כו"ה סוד וממו מה צמי"ע על ציו' ישרלהן שגמל פיו"ז בוט בוגר הפירוט ורבאכטן זנסטס עולום לומבר וויאן לְבָרֶכֶב:

ז) א. ביום כתות מכה. ר' ל' חמוו (כמ"ר ידע כי כהו וכיסוד עולם כמחזק דעתלוניים ו'ב) כלם כתמי, וולוניא כי כספר ומחמתוניס וכוח כמחזק ברכך כהלהן מפהיך,

אור בחד

כ' פניו. ס) וויה פי פנוי פליס כל נס. ווי' מינט מלוך נגנובן. ט' א) זהה סייה נו' נטחיהן. ט' מ' מ' צנ'וטס. ט' ב) אסומ' צנ'וטס אסומ' אל סק'ב'ס' (ען ג'נ') דוכן ענלאס צהן מסק' מדיל' צנ'וטס.

שנאמר, ולא יכול משה לבודא אל אهل מזער וגוי' (שם מ'). אמרו הקשיים, הרי הגעה השעה שנקריב קרבנות בשמחה, שארתיה שכינה ביןותינו. מפני מה שקראו בענין ויהי ביום פלות משה.

(טב) [ויהי] ביום פלות משה. קלומר, כי ביום פלות משה. משל למלך שעיה לו אשה ראנגיית. אמר הקפלך, עשי לך פורטירה. התחלת ליטק בה. כל זמן שעיתה מתחפקת בה, אינה מריםה. נשלמה הפלאה והבאה לפולך ורואה אותה הפלך ושליה בעיניו. מיד התחליל הפלך לומר, כי ווי. אמרה לו אשתו, מה זה אדרוני, טרחתתי את עצמי לעשות רצונך, ואתה אומר ווי ווי. אמר לה, הפלאה מה לא היה בועשת ולא מקנתרת אותו. עתה שאת פניהם, מתירא אני שמא תקעסי אותו. קה אמר הקדוש ברוך הוא, כל זמן שעיה בני עסוקים במלאכה, לא הייתה לא היה מלינים, ועתה יתחללו. לך נאמר, ויהי ביום פלות משה, כי קיה ביום פלות. דבר אחר, ויהי ביום פלות משה, כי קיה למלאכי השחת ביום פלות משה. אמרו, עתה יסיר שכינתו מאצלנו ומשליחת כבודו לעם בניו. אמר לך הקדוש ברוך הוא, אל תשים לב על זה, ששכינתי פמיך עמכם למעלה, שנאמר, אשר פנה הוזך על העשיות למשה (תהלים ח). ומתחמין של הכל נחם, ברכוכל, ארכרא עקר שכינתו למשה, שנאמר, הורו על הארץ (שם קמ"ח) תחלה, והדר על הפלחים].

(טג) ויהי ביום פלות משה. זה שאמר הכתוב, נוצר תאנה יאלל פריה, וטהר ארבייו יבכר (משל כ"ז). אין הקדוש ברוך הוא מקפת שבר כל ברייה, אלא בכל מה שארם יגע ונונן נפשו על הרבר, אין הקדוש ברוך הוא מקפת שבר. לך נאמר, נוצר תאנה יאלל פריה. תדע לך, שהרי שלמה בנה בית המקדש, שנאמר, וicken שלמה את הבית ובילחו (מלכים א ח). ובשביל שגמן דוד נפשו על בנין בית המקדש, שנאמר, זכור ה' לדור את כל ענותו, אשר נשבע לה' וגוי', אם אבא

עץ יוסף

(טב) ראנגיית. פרוש, אישת מדים: פורטירה, לבוש מלכות: אמרו, עתה יסיר שכינתו. צו צרך לומר, וכאן לעיל סדר פרומה סיקון ט'.

הכין כסאו (טהלים ק"ג). וכן ישעה אומר, ישב על כסא רם ונשא ושוליו מלאים את החיקל (ישעה ר). ובשביל חפתכם, אני מנית בית המקדש בעלון, שהוא מתקן עד שלא נברא העולם, וארד ואשכנז ביגיכם, שנאמר, ושבנתי בתוך בני ישראל (שמות כ"ט). וכתיב, ועשו לי מקדש ושבתי בחותכם (שם כ"ה). אמר רבבי יהודה בר סימון בשם רבבי יוחנן, וזה אחר מלשה דברים ששמעו משה מפי הגבורה והרטיע לאחורי. בשעה שאמר לו, ונתקנו איש כפר נפשו (שם ל'). אמר רב מזער לפון כפר נפשו. עוזר بعد עוזר וכל אשר לאיש יתן בעוד נפשו (איוב כ'). ועודין אנו מגיע, שנאמר, אח לא פרה יפדה איש, לא יתן לאלהים קדשו (טהלים ט"ט). וכתיב, ונקר פריוון נפשם ותכל לעזלים (שם). אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, אני מבקש לפוי חי, אלא לפוי כתן. זה יתנו מפתחת כסא הכבור והקאה לו למשה ואמר לו, קזה יתנו. ובשעה שאמר לו, את קרבני לחמי (טהריך כ"ח), אמר מזער, מי יכול להפסיק לו קרבנות. אם אנו מקריבים כל חיתו יער ועורקים כל עצי לבנון, אנו קבי, שנאמר, ולגנון אין די בער, וחתמו אין די עולה (ישעה מ'). אמר לו הקדוש ברוך הוא, אני מבקש לפוי חי, אלא לפוי כתן. ואמרתם להם זה קאהה (טהריך כ"ח), ולא שיניהם בבח אמת, אלא את הכבש אחד פעשה בפרק ואת הכבש השני פעשה בין קערבים (שם). ובשעה שאמר לו ועשה לי מקדש (שמות כ"ה), אמר משה לפניו הקדוש ברוך הוא, הנה השמי ושמי השמי לא יכוליך אף כי הבית הזה אשר ביתי (טהלים א' ח), ואומר, בלווא את השמי ואת הארץ אני מלא נאם ה' קדימה כ"ג, ואומר, טמיים כסאי והארץ חדם ובלי (ישעה ס'), ואנו יכולין לעשות לו מקדש. אמר לו הקדוש ברוך הוא, אני מבקש לפוי חי, אלא לפוי כתן, שנאמר, ואת המשן תעשה עשר ירידת (שמות כ"ג). בין ששמי לך, עמדו ונתנדבו ברכzon ועשה את המשן. בין שעשוו את המשן, כדי נתמלא המשן מאורו של הקדוש ברוך הוא ומכבודו,

עץ יוסף

זה אחד משלשה דברים. זה איתא גם בו לעיל סדר משא סיקון ט' אמר משה כי חפה השמי כ' אף שזו הפסוק נאמר בשלמה שאמר, משה גם כן אמרו:

רג'נים

וישרות: הִטְוַנְתָּהִי וְהַסְפֵּתִי מִכֶּל שָׁהִרָּה
לפנֵי בֵּירֹוּשָׁלָם אֲפִי חַמְתִּי עַמְדָה לִי:
וְכֹל אֲשֶׁר שָׁאַלְתִּי עַנְיִן לֹא אָצַלְתִּי מִהֶּם
לֹא-מְנֻעַתִּי אֶת-לְבִי מִכֶּל-שְׂמַחָה כִּילְבִּי

וְיַמִּסְפָּא, וְבֵן בָּנָא, מִיא פְּשׂוֹרִי, וּמִזְבְּכִין רְשָׁעִין מִיא חֲמִימִי: ט אַסְפִּיתִי טוּבָא, וְאַסְפִּיתִתְּתָרְאָה מִן בֶּלֶדְרָא זְהֻבוֹ גַּדְמִי בְּרוּשָׁלָם, בְּרָם חַמְבָּתִי קַמְתָּה לִי, וְרוּאָ סְיִעָא יְתִי: וְכֹל מַשְׁרֵבָן סְבָדְרָיו לְרָבָא וּלְסָבָא, לְזָבָא וּלְחָבָא לֹא כְּלִיתִי בְּחָנוֹן פְּשָׁר

שפטוי חכמים דקשה לירשי הרי לשון אצלוות הווא כשםziel בדור מדבר, ואותוobar שמאצלל ממנו חסר אותו דבר סמאנטס טולג, ועמלת לו ולג' סקמאנט. דבר מהר ממלד לי נטולת מלן מלן: (ו) לא אצלהר. לנו רמקמי לאכלן מסה א. וכן ווילגון מן קווים יתקן על היה כוונת יש"י רך להביא לשון ויאצל שהוא לשון לאאצל מן הרוח וכור מכונה שמולקין וכו'. ואיל

מצודת ציון (ט) וגדרתי. ועשיתי מעשיים גדולים ומופלאים ברשותה
מצודת ציון (ט) עמדה. נתקימה. כן לשלחו את ברכיו לעמדה (טיקון)
מצודת ציון (ט) אכפת. ענן הפרשה והבדלה. כמו ואצלמי מן
מצודת ציון (ט) מוכחה יירוח מכל המלכים שללו לנו בימי בירושלם:
מצודת ציון (ט) אף חכמי עמדתך^ה. אף אילו שיחי עסוק בכל אל
מצודת ציון (ט) ההדרם. עם כל זה איך המכני נתקימה بي, ולא
מצודת ציון (ט) שכחיה בעבור מרבית הטירות בעניינים מחולפים: (ט) שאלו עני. לפי שאין הלב חודם כי אם אחר שראה את
מצודת ציון (ט) הדבר, להו אמר שלאו עני, ורוצה לומר כל הדברים שבקש לבוי וחמד אותו לא הבדליות עצמי מהם:
מצודת ציון (ט) טפכ' שמחה. מכל דבר המשמש: כי גבי ובר. רוצה לומר אם אכן שבעסן אלו הדברים היה לי עצבון מה
מצודת ציון (ט) אמר יונתן

אבני עזרה

היהודים (אחת ר ט). ומלה **סגולת** דבר נחמד שמו של קדש. להתפאר בו, כמו האבות היקורת הנגמאות אצלי המלכים, וברבים נתמדים מוצאו במדינה אחת לבריה וענין שדה ושדרות. הם הנשים ויורה עלי ועתונגוון גן כל הממלכות: אף החפטוי עבדה פ. ועם כל אלה לא חולחי מן העין והחכונות: ק. וככל אשר שאלו עיני, שהחאו עני שכלי להשבל, גם שלא היה מחקר אלה: פ. ואצלתי מהם. כאמור יזכר על העצים וגוו זיבר על הכהנה ונגר (פי א ז). ובכן לא מנעי את דבר כל שמה רוחנית המשוגעת בהשיג השכל איזה מושכל שיחוףין בו: כי **כבי** שמה מכל עטמי. כי אאמין קירה גבר שופטים ה ל, בעלת רחם אשה אחת ושתיהן והענין שלא תאמר אתה לברה כי יש מי שתחפש שמים: (ט) גדרות. פועל נומר, היהי גודל בכל דרכך והוספתי גודלה בדברי העולם אף חכמתי עמלה לי: (ו) וככל יש אומרת אצליות שהוא מן אצל, והענין

מדרשיו חז"ק
(ט) מכל' שהיה לפניו, וכי מי היה לפניו, דוד אבינו. (י) מכל' שמחה. זו שמחה העשויה דבר אחר משמחה, זו שמחת הנשים. (ו) שם. (ז) מכל' שמחה. (ח) אמר שלמה, כל תורה שלמדוין קבי שמחה מכל' עמלו. זו פרשת תלה. ויש אומרים פרשנת נסחים. (ט) אף הכתבי עמדת ל".

מה بي בזקנותי. (שם).

בָּהֶם אֵין כָּלְפַרְיָה: וְעַשְׂתִּי לִי בְּרֹכֹת מִים
לְהַשְׁקוֹת מֵהֶם יָעַד צוֹמָח עֲצִים: וְקִנְתִּי
עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת וּבְנִירְבִּית הִיה לִי גַם
מִקְנָה בְּלָר וְצָאן הַרְבֵה הִיה לִי מַפְלָגָה
שְׁהִיוֹן לִפְנֵי בִּירוּשָׁלָם: חַבְנָסָתִי לִי גַם-כְּסָפָר
וּוְהַב וּסְגָלָת מֶלֶכִים וְתִמְדִינּוֹת עֲשִׂיתִי לִי
שָׁרִים וְשָׁרוֹת וְתַעֲנִינּוֹת בְּנֵי הָאָדָם שְׁהָהָר
מִשְׁתְּיָה, וּמִבְּהָזָן לְצָרָךְ
אָסָותָה, וְכֹל מִינִי עֲסָפָי
פִּיסְמִין, נַצְבִּית בְּהָזָן
אַילְעִי סְרָק, וְכֹל אַילְעִי
בְּסָמִין דָּרָתִי לְהָזָן
טָלִין וּמִזְקִין מִן הַגְּרָקָא,
וְכֹל אַילְעִי דָּעָבֵד פִּירָא,
וּתְחִימָה מִן שָׂור קַרְתָּא
דָּרוּשָׁלָם, עַל בַּיִת מִיא
דְּשִׁילָה: וּבְנִיתָה בֵּית
מִשְׁתְּיָה דָּמִיא, אֲדִין חָ

לאשקאה אילניא (נאידין חוי לאשכאה) אעפין, עברית לי פרקטינן דמי, מבדון אפלו חורשא דמברפי קיסין לאשכאה; אונגיינ ערדיין ואמהן מאגיהון דעם שאר עמיין נויראי, ואונדרין דמטען על מזונא דביתי הו ליפרסא יתי וית אוש' ביתי תרי עספ רוח שטא, וחד לפאנסוטרי בירחא דיעביבא, דאף קאנז תורה ונען הוה ליטיד מלך דראן די הו גערמי בירוחלם: חבישות לי אף אווארין בספ' ווילב, דאנפילו מהקלין ומזונן דקלשות עברית מן דיבר טב, וטסברי מלכין ולפביין אתחיהו לי לךנא, עברית בבייה מקדשא

(ב) עץ בְּ פָרִי. טסיטה שלמה מליר המכמתו לה גידי סולין ליזה ניל סולין هل כות וגבע נו פלטניין, ליזה סולין נילן חלוין וגען צו. מלויבן, כל גידי סולינות גאלס נליין שטמפס מעכטינו אל מולס, אנטה מריאן מלילן יוטי (מלאנס : 3) נלק נלמר ען כל פרי. נמלרכט מנומומל: (1) ברוכות

אגדות

(ה) ברכות. מקום נביי באבנבים ובצד ושם מתכוונים המים. וכן בתעלת הברכה (מ"ז י"ח : ח) וטומלה". כן יקרא דבר הנحمد הגנוו באוצר. וכן הדוחתם לי סגולה (פ"מ ט' י"ט : ק) שרוויים. מושווים ונויים ושורדים. מושוואות נקבות: שדיה. מרכיבה מוקפת מהיצה מעמל דומה להיבנה. ובדבריו ושפחה: מכל שעשו ובו. יותר מכל המלכים של מלכו (ה) עין כל פר. אילנות מכל מיini פר' (ו) לחשות.

לפני בירושלים, (ונל מלי הוגם יאמר וכמו שכחתי
למעלה): (ח) **כגמטי ל-א. אספתי לעצמי**: וסגולת מלי. דברים נחמדים מה שהמלכים גנוין באוצר: והמדינות.
מה שכלוות המדרינה מגנות באוצר המיחוד לכל בני המדינה: ותענוגות. דברים נחמדים מה שבני אדם
מחנונים בהם: שדה וסדרות. והוא לומר אתם מיניהם יוציאו עוזר מרוכבם ברובם:

ג עזרא

(ג) משותחי לי ברכות מים. שייחכרו מטטר השם להשקיות יער צומח עצים שאין להם פירות כמו אזורי ובורושים: (ה) קוגני. ובן בית שנולדו בביתו. ומלה זאת כלל ללבושים ולעתים. והראיה משכו וקחו לבם אצאו: (ח) נבנתה. חברתי. כמו זו ברגע את כל

רשות נסכים. דבר אחר זכל אשר שאלו עניין בנשים ולא אצלו
ם לא מונעתי את לבי מכל שמחה זו שמחה הרים
לבי שמה מכל עמל זו הקرشת חלה ומאנ-דאמר זו
סוחה המורשת ז שמתה הנשים עי
הלו פ"ט (ז), פ"ט (ז) מ"ב עמל ז שמחה זו שמחה הרים
חלה ז כו' עמל ז שמחה זו שמחה הרים
הלו פ"ט (ז). ז שמחה זו שמחה הרים
א. ק' לדוד שלמה
חריה ושבחו דוד
ללו (א) וב"ש

א. (ב') יופיתני אני לראות חכמה, יופיתני, יופיתני
כל זה שגורם לא בשעתו ונשנה בשעתו כך למד
כמה תורה בשעתו ושכח בשעתו.

תורה, בشرطיו הקב"ה מבירו ומלכוון, נדרש למעלה וכך, ב' עיי', "בבב' היה חלק עמלי'" (שם). שלא נשאר לו בידו מכך הרבה כרשות אלא מעש ממלבושיו וחפצי היקרים, שהיה מהלך בה ומראה בידו זהה (עיין רזוי), מה נשאר לי, ג החלקו הכם בדרכו (סנהדרין כ: ועה) יש —

וז אמר: קודיה — קודחו, שכן דרך ענין נודים לישא עמהם קערה לאוטר בה אכלם מעל חתמים, וש — מאן דאמר: קשותה — הגורו, וכדריך נודי דוכט להגנו מנהיגים בהיליכיהם ועד בשאר מקורות לדשה זו.

דבר אחר: "כל איש שאל עני לא אצלי מה", דברים שעינך של אדם חומרות ומבקשות נשים (ענ' ברכות יב: ז, והר': "זובל אשר שאלו עניini" — בנותם, "לא אצלי מהם", שהו למה נשים רבותה רוחה (دلיל באן: ב. ב.) עד כדי שביע עניין; והרי זהו: "לא מנעהי אה לבני מכבלה מהה" — זו שמחת נשים, שהר' "מי שאין לו אשה שרו בלא ... שמחה" (מלחן ט. עיי').

שהה אה וטבה אמרו, וזה שלהמה בנסי הפקיד מהן שמחה רבכ: וזה על פ' בן הוא אמר:

לבי-שמח מכל עמל, וזה היה לחלי מכל עמל/, מהכל; איינו שם אלא בשמחת חלוק בקיום השהה זו, וזה הפרשת החלה, שהיא חלק לה' מעמלו של אדם, שהבה עמל אדם בשודה עד שהוא ביאית את לחמו, וכמה וכמה מצוחה אדם מקרים בשדה ובתבואה עד שהוא עיסקה, ובסתך כל עמלו עיסתו מגולגת, הוא מקרים בה מצוחה החלה האחרונה זו, וזהו להלך לח' העולם הבא, וזה יוחב שבקrush עם קרבענו שהוא מקריב לה, שמכל עמלו בכרכמו; ומכל המצוחה שהוא מקרים בכרומו יעורשו, אחר כל עמלו הוא מקרים בינו מצוחה זו; וזהו להלך לח' העולם הבא, וזה חלק לו (מ"ב).

א. "ופנייתי אני לראות הצלמה והוללות וטכליות", כי מה האדים שיבא אחרי המלך, אם אשר עבר חיה", אמר כאן: "ופנייתי", שם שמעו שמתחלת לא עסק בחכמתה, והוא בכר אמר לעל (א, טו). ווסטפתי חכמה" ועוד מקראות ובין המעדימים. שמתחלת עסק בחכמתה (ודיל), ודורש אופניית" – שמשמות – "ופניית", רוקניית, כלומר, שהיא שלמה בתורה – כספל הזה, שאינו כלוי בחזקתו מיום חמדי, אלא – שנתמאל בשעתו – בשעה שרוחצים בו, "עטפנה" (עליל א, אב). ונשפך בשעתו – ומתרוקן, משרצחו בו, כך למד שלמה תורה בשעתו, ושכחה שעתלו. בעת שר לבבו מרוב NAMES וכסף זהוב וסוסים, ובעת שהסירו ה) מכסאו, ומהחכותו.

מסורת המדרש
וועודת רוחה של מדרש באך
אקסיקיון בפער עזין ברכבת
ענין נרחב, ומיון נרחב.
עמוק, טרי, יפה, נרחב, א' (אריאן)
כובשת קהילתי א' (אריאן)
לשם עשייה, חתקון, גראן (אריאן)
(ב' מוץ א').
אנ' תחתקון.

בעור וחותקיה ונשנים נקראו מנה בן מנה בן עקש ושלמה.
לאך חכמתי עמדה לי אמר רבי אחא אמר שלמה כל →
תורה שלמדתי בזגמי פסיטרין באפ' נתקימה כי [ל]
א. (ז) יכול אשר שאלו עיני וגויי לא מבנעת Ach לבי
מכל שמחה זו שמחת העשר כי לבי שמח מכל עמל
זה היה חלקיק מכל עמלוי מאן דאמר קודיה מאן דאמר
קשרתיה.

שלומדים רק נישאות שנותנис הרצה לתוכו, וככיווי נזכירו לנכל הכל ממנה קודס מתונתי חמץ לי דזה בסינכה סלט גהיס חללו נישאה נזקנותו כי זוכרים נומר שיטבה טוועה סוג מקומות שם הרצה לתוכו.

והאמות נחלתו סיימים ס' נסוג סונגיריס והרנינס חל' ליטינס ובחרו ל"יקה נחורה שלמד שדקהות סאיו גטומיס צו יותר על הסתכלתו בלימוד צירלה להמאנך בלימוז, והחיאקו חומו על שלחנס וכטאפיקו לו כל פרכו וממעלה גמעלות הזרה עד שנעסה מהגולדיס וכמו שמחוזל (נדריש פה). פארו צבני ענייס שמאס תלון תורה, האל צמורייס סאיו מגני ענעריס חף סאיו ת"ח למ סיו גטומיס צילמו גס לחור מתומתס.

והנה תיבת לי מורה על הייזוג טהומריס קרי לה מוקצתת לי והוא סידיס מוכחות (עמ"י חדג"פ רמז רל"ב), ו"צ' חף חכמתה הזרה שלמדתי צהף וכגער וכפסוטו של הסמאנא, עמלה. לע"י ל"יקה, ר"ל גנטה שטעמץ על צליך לננות בינו צהמירות תיבת לע"י ציזכח לננות בינו ציקי' מוקס תורה, ועמ"ז נתקיימה זוקנותו כי נטהר תורה כ' כל ימי חייו, זה נכון ופסוטו בס' 7.

כ) ובדרבי הורה (מ"מ חותם ס') פירץ ד' סיירוטליי כפטון דהטורה שלומד מתוך סלער נתקייס חללו וחוכרו ביזטר חף כהמגיע לימי זוקנה, וכמג כס דהו מגודל כה הזרה בעוס קדושה חסר בגהה לממעלה מכשעתה שכנוו בטגעני, דעפ"י בטצע קטה למפק מקום גלנו דבל שלומד גנטה דהו גער ונפרט לזכרו עוד זוקנותו.

והנה כען סדרר כס נמלל סיירוטליי בוגם בתוק' במ' ע"ז (לו. ד' ס' ותגן) דנ"ה דבל הפי' הלייסו וצ"ד חן שומניין להס גנטום מפני העמדה להס ננטותה, קרי מזה דבל בוגם על ידי מסירות נפש יס' לו קיוס נלהי, וכן זוקנו' מה טהדים לומד מתוך מסירות נפש גנטה ציקי' קיס' לו גנטום. ^{א'}

^{א'} ובפרשנות ייל עפ"ד רשי' (ב"מ לה), bahwa זאת רוזה בקב' שלו מתחשה קבים של חבירו דמתוך שעמל בהן חביבה הוא עלי, ה"ז בהן שעמל בה ביחס חביבה עלי ונתקאים אצלו אף בזקנותה.

סתלמול ומתקן סטירוף ומתקן סזחק ומתקן צחין לו מזונות, וולס פולחן מתחזק צהמונס ומקבל סכל צהמונס ומלחו גומט מתקן סיירין זו יתכן לי ברכג סיימיס כשיינע לימי זוקנה ויתרכס חכםו כמוש"כ (הייז' י' ג') ציטטיס חכם יcir ויבין למפרען לך סכל חל' הלו כהרות וסיירין סי' להכלת הטונקס וסקו סנייהור הורה שלמדתי צהף מתקן סיירין ומרות ולוח עזת דנרי סטורה לבוטוט מתקן סיירין חילקס, נתקיימה לי זוקנותי, כי צהגעה לימי זוקנה וטוקפס חכםו ע"י כלימוד עמד געלקס וסתקיסס געל ווועס ותכליתס כי סכל לטונקס, ודרכו כן מתיחת חכמה" שטמא עלייס לסייע זקנית קפס סיודע שכל סוכן נבדר פרהוי וכfn.

(ג) ואולי יס' לפrect נוד דמי שלומד רק מתקן חענג ושרחנה זו כביהים ימי זוקנה ויס' לו חילתה כמה בטבען חילו יכול ללמד דהינו ריגל ריגל רק לומוד כמה חזק וכ弛חנה, מתק"כ מי שלומד צהף ומתקן טירוף פדעת ומרותה קרי בריגל מוחו לומוד נס צהופן זה והרגל גנטה לו טגע צני וע"ל חף זוקנותו לומוד, וזה הורה שלמדתי צהף מתקיימה זוקנות זנס זוקנותו יכול לומוד, וזה נכוון בס' 7.

← (ה) עוויל עפ"י מה צהמונוי מנגנון [ר"מ לירק] מטוריינ צ"ל דמי שלומד צילומו רק פלפל לו זוקנותו סקסטה לומוד צמיען חילו יכול לומוד פטמות צהינו ריגל רק בפלפל לו מ' מי שלומד צילומו גס פטמות הזרה זו ס' לו מה למזר ולבנוד זוקנותו, ווועט מ"כ כתו"ז (חו"ח סי' מ"ז סק"ה) דעוך קתרה נקרלה הולמוד ע"י הורה גנטה ומבחן של פלפל, ובלימוד פטמות נקרלה סמס' לומוד, ואנה צמיי סילדות סכמם חרייף סמבק יותר לומוד צמיען וצחריפות חבל לומוד פטמות עולס צהף וצוקס, וזה סלמר הורה שלמדתי צהף, ר"ל צמיי סילדות סכלימוד פטמות עולס לו צהף, זה נתקיימה לו זוקנותו, סאי' יכול לומוד פטמות ציון שבורגל צז מימי סילדות, וזה ג"כ נכוון בס' 7.

(ו) א' נדרך לומוד עפ"י צהמונוי מנגנון ח'ג' מלח [כטול נדוטי מרליך] צ"ל כטפספיד מה סגנון ר'ג' לעוויל ז'יל ח'ג' מלח' מונגולר צבכינו' לומד עמו ציהד נישאה נגרויסורגדן לו ס' להס למכלול רק חתיכת למ' גלעד וק' ימו הסמאנא (ה'זות פ' ז' מ"ז) פט גמלט מהכל וכוי' ומ' נער תמי' ולכנ' זכו שבותה נתקיימה דהס ונאלמר מטליך ומוכן לך, וסתלהם על בסני' ציבא

להיות על השפעת התורה, גורם ודבר זה שאין לשם תיבורך אדם על המזות נונן ברכיה על החסド והסוב שעה ונונן לו מצוה זאת. ובשביל זה היה גורם שחרבה הארץ כמו שאמרו שם, כי דבר מה מה שלא ברכו ברכות תחלה הכהלה הרוי המזות הם פועל על האדם ועם כל זה מקים הוא ברכות השם שנונן לו המזות, ודבר זה מברך והזותה מברך השם יתברך הוא שודא יתברך משפיע התורה לשישראל ואשדר הוא יתברך משפיע המשפיע התורה לשישראל ואשדר הוא יתברך משפיע המשפיע התורה לשישראל ואל הוא לעול אליו המשם יתברך על דבר שנונן לו והוא לעול אליו ולפיכך אין כדי שיראה כל כך בכל לבו. אבל תלמידיו חכמים שעוסקים בתורה ואותבטים התורה הפסים בה מצד עזם התורה שהיא חכמה כי כל אדם בסבב אוחב החכמה, ולפיכך אין למוד התורה להזיק גם כן התורה אצלם, וכל שכן הוא, אם נתן להם התורה מתחילה כל שכן כאשר כבר היה מורה על אהבת השם יתברך בשביב שנותן לו לתורה ולפיכך אין הרכבה של תורה דומה לא היה ברכת המזות שהוא לעול על האדם, אלא אם היה מכין ביזור אשר מברך על התורה והיה מתבקש בו יתברך באהבה גמורה בשביב שנותן לתורה וזה דברו וזה קשה בייתור שיעשה והוא נושא שלם קודם שמתחייב לקרוע קשה לקלל הקרייעת, ואשדר מתחייב תקיעת כלות מוסתי נהר שיברך על התורה בכל לבבו ובכל נשונו ודבר זה שי אפשר לתלמיד חכם להיות גורם לתורה בתה, והוא הסבה שלא יצא תלמיד חכם מהו אמרו שם, וזה מבני כי חסר מהם לחת ברכה אל השם יתברך שהוא ית' נתן ומשפיע התורה ולא ולו זה, לך אפשר לא והוא מברcin בתורה תחלה היה גורם שבגדה וארכ, והבן כי הדברים עוקמים מאד מאד, ועוד הארכנו במקומות אחרים, וכל אדרם צריך להזהר ברכיה זאת מזויא: ואשדר מחרדים הרכבה שאינה כפי מה שדאי:

פרק ח

כבר התבאר שיעיר התורה כאשר משפיע לאחר, ובזה מורה כי התורה היא שכילת מתחפטת מבני גבול, וזה מצד הרבה המלמד שאמינו משפיע לאחרים, איינו נתן לתורה עניין השכל שהוא משפיע לכל מקלט, ונקרה בשביב זה תורה חסד כאשר משפיע לאחר כי החסד הוא אל הכל ולא יוגדר להשפיע לו ולא לאחר. לך מדריך (תענית י' פ"א) גם כן כי התורה פיא נמלת למים אשר מפסיקו בידיו רך הם יוצאים ביל גובל ומשפיעים/sceli אין לה עניין הגשם, כי הגשם של גדרים מגבלים ולא כן השכלית שהוא פשוט מביל גדר שהתחילה לצאת אל הפעל יוציא למורי אל הפעל,

אויה, וכאשדר דבק בתורה על ידי זה יש לו היה תורה לכל ישראלי, ולפיכך יאמר אשר בחד בני כל העמים ונונן לו תורתו ברוך אתה ה' נתון התורה ווחילת הברכה אשר בחר בני מלך העמים, ככלומר כי נתן תורה על תר סין לישראל, וסיום הרכבה נתון התורה ולא נתן כוון שהחילה, כי בכל יום תקווש ברוך הוא נתון תורה לישראל, להשם יתברך על שנותן תורה לעמו ישראל, ואם לא כן חס ושלום נשכחת התורה משישראל, ולפיכך תקנו שלוש ברכות על התורה והבל שתתיה למוד התורה אהבתם ובבראה בפה' ברכות (ז"א ע"א) מאי מברך אמר רבי יהודא בר אחוי ברוך איי אקביי לעסוק בדברי תורה ורבי יהונתן אמר הערב נ' ת' אלהינו וכי ברוך אתה השם המלמד תורה לעמו ישראל ודב המנוגן אמר ברוך אתה ה' אשר בחר בנו מכל העמים ברוך אתה ה' נתון תורה וכו'. ואלו שלש ברכות ר' יהודא סבר כי יש לברך על ברכת התורה כמו שאור ברכות והביאה לעולם, התורה שלא היה בעולם כלל לעסוק בדברי תורה ולא למוד תורה, נראה כי אם מברcin כך היה משמע על התורה שהיה תורה שבברכות בכל ים ובודאי דבר זה מעולם ועליונה כהלה כי זו עיקר התורה, ואם לא היה מכין להלכה לא היה זה נקרא תורה, וזה אינו כל כי אף שאינו מכין הלכה הוא גם כן מזאת ולפיכך מברcin לעסוק בדברי תורה וש לומר גם כן מברcin שיד גם במחשבתך וברכיה זאת שמברcin על התורה היא כמו ברכת המזות שהוא יתברך על מזאות, ויש לברך כי השם יתברך על תורה ומוציאו שculo של אדם אל הפעל, ועל יידי השם יתברך שהוא מוציא של האדם אל הפעל מעשה ולכך מברך לעסוק בתורה כמו שפירשנו עד כי נראה שאין צריך לברך למד תורה בכלל, ובכל ים נתון התורה גם כן ובזה מברך בעיון ובמשבחה בלבד, רק צוריך שיששה מעשה והדבר הוא מעשה נהשכ ברכות כמו שאמרו (ב"מ ז"א ע"ב) עיקמת שפתוי היי מעשה ולכך הרכבת מי דכתיב מי האיש הৎים וימן את זאת ואשר דבר פי ה' אלו יונידה דבר זה נשאל לחכמים ולגביהם ולמלכי השרות ולא פרשו צד שמתעסק ברוך הוא בעצמו פירשו שנאמן על מכל מקום פונה אליו וועסוק בו ולכך מברcin לעסוק, ור' סבר שאין לברך לעסוק בדברי תורה דאיינו דומה לשאר מזות, כי שכל האדם השם יתברך מוציאו אותו מן הכח אל הפעל, ואין למוד לשאול מהחר שמצוה לברך בתורה תחלה אם כן למה לא היו מברכים בתורה תחלה, אבל פירשו דבר זה, כי הרכבה יש לו לברך בפה' וגם בלב, ורואי שלגונל הטובה שנותן השם יתברך את התורה, כן רואי שתיה הרכבה בכל לבבם סבר כי יותר ש לברך על שנותן תורה כולה לישראל, כי אם לא נתן תורה לישראל בתחלה לא

ולפ"ד ה'ג"ל, י"ל פנימיות בונתם ז"ל, הינו, שאחר שיתרנו בפסקוק "שמע" שהוא רך אחר, אחדות פשוט, אין עדר מלבדו כלל, וכל קעלמות הם אבלו אינם במציאות כלל, אך נשבחו אשר זה שהוא מכך ביסודו פילכו על עולמות, שם העולמות ישנים במציאות והוא תברך המולה עליחים, ואינו חשב ? שבח נגיד עצם יחוור פסוק "שמע", אלא שגורר רצונו תברך, שאיל על כי בו נשבחו בזה השבח, מעתמת שבן הוא העין מאר השטנו והונגהנו, על פי ישנות ומי תוויה, שבנו בלם על פי זה הבחינה, כמו שפטתי לайл, לאות נאמרתו בחשאי.

(ולכואלה יקשה מפני דאמור לי רבי ירמיה לרחב"א, (רכות יג) רהו מאריש טבא בתיבת אחר, ואמר לה פינו דאמיליכתא למעליה ולפשה לארבע רוחות נשפים לנו לא אידית, ולפ"ד קשה קצת לשנא דאמיליכתא על פבת אחר, אמם גם הוא לא תברך, ביריע ליריעים ברכבי האדי ז"ל, שבל תחלה ראשית מהשbetaו יתברך בעניינו הבהיריא, הינה בסוד מלכות דאיון סוף, והבזא)

פרק י"ב

וְזַהוּ הָעֲנֵנוּ שְׁדָרְשׁוּ זֶל (חולין ז') על פסוק "כִּי ה' הוּא קָلְלִים אֵין עֹד מַלְבָּדוֹ (דברים ה, לט), אמר ר"ת, אפלו בשפם. כי כל עניין פעולות הפסלים נמס' ממחפות הטמאה של נפרקה טמאה, והוא עניין רקמת הפסוף שהרי הסנהדרין צריכין לירע"י הינו רקמת שמות הטמאה, ויריעת עניין בחות המרבקה טמאה בשמותיהם, שעיל יrms יפעלו בעלי הפסלים פעולות עניינים שנים, במשמעו בוחות הטמאה בבחינת הטוב שבת, שיפיע בתוכו חיות לעשות נפלאות, הפק טרר כוחות הטעים והמהומות. עין עץ חיים שער קלפת נגעה ריש פרק ד', מחמת שבו קבוע

34. ראה להלן פ"ד בג'ה.
35. עיין בסנהדרין י"ז סוף ע"א אידית אין מושיבין בסנהדרין לא בעלי קומה וכור וכו' כי הילכו מוחיבים הסנהדרין לירע כ舍יט נוגדים בתיקונים ס"ה סי'. וזה סוד שם המפוסש שבפה הצלם שנבנכו נוצר בסוד ומילכו בכל משלהן (פ"ב מوال סנהדרין ה"א) כתוב כדי שייהיו יהודים לדון אותם.

החיים קעט שער ג – פרק יא נפש

המה בטלים ומבלטים במצבות נגדו יתברך. מצד זה השם הנזכר והוא מעין הבחן בפי אשר מצדו יתברך) נלכו נקרא שם נעם "שם המין" ברווד הוא:

וזהו שאמר הקותב (דברים ה, לט) "כִּי ה' הוּא קָלְלִים" כו, רצה לומר, עם כי מצד השטנו הוא נקרא בשם אלקים, ומצדו יתברך נקרא בבחינת שם בניו³² ברווד הוא, באחת הכל אחר "זה" הוא קלא אלקים³³ כו, כמו שתבאר לעיל פרק ז' עניין האmittot והקו דכלא תרא:

וזהו גם כן בכלל עניין יהוד פסוק ראשון דקראי את "שמע ה אלקים ה' אחר", (*) רצה לומר, לבן שהוא יתברך הוא אלקיינו בעל הפהות, ומקורו שיש בשטנו וחיותנו, ושל כל הבראים והעוולות. ואף שברא והמציא מציאות כחות וועלות ובריות, עם כל זה הוא בבחינת בניו³² ואחר שמא יתברך, שאון הבראים כלם חוצצים ח' זו בכלל נגיד אחותו הפשות יתברך הממלא כל, ונקרא גם עתה בניו ואחריו:

הגהה ובזה יובנו מאקרים זיל (פסחים נ"ז א) בעניין השבח "ברוך שם בכבוד מלכותו לעולם ועד" ביחס קריית שמע, שהתקינו שיאירוה בחשאי, משל לבת פלא שהריה צלי קדרה³⁴ וכו', התחליו עכricht לחייב לה בחשאי, ולכאורה יפלא משלם ולל, הלא שבח ברול והוא

ועל פי פשות יש לומר, דלפי האמת איינו שבח כלל, כמו האם יחשב לשבח למלא בשר ונום לומר שהוא מולד על רבי רבקות נפלים ניטושים, והמה מקליים עליים על מלכותו ברכוזן. כל שבו ושל חזר או ערך כלל, שהוא תברך איש צור לחששו ועלם אחותו הפשות וכל העולמות ללא חשיבין אפיקיה וראי באמת איינו שבח כלל ששבחו יתברך, שהוא ברוך ומפאר ביסוד מלכותו על עולמות נבראים, שבולם שפלים ולא חשיבין קמיה כלל, רק שהוא תברך – במקומות גודלו ומקאו עוגתנו, שגורר רצונו לחקלו פראתו נשבת לאות המשילה ויל' לצרכי קדרה, והתקינו שעל כל פנים לא נאמרתו אלא בחשאי

32. ע"ע לעיל ס"ג ר"ה והוא ב"ב. גופה מחת התואר) התחליו עבריה להבייא

33. שהריה צקי קדרה, אם תאמיר – יש לה בחשי. גנאי, לא תאמיר – יש לה צער (פירוש), צער.

ודאי שלא היה מחייב עצמו לרבי חנינא דגניש וכחותיה כל בדה מתו רתו ומעשייו הטעים המרבים, עד שבעיריהם היה סמוך לבו שלא ישלט בו פעלת הכספיים, אבל העניון במו שכתבתי לעיל, בין שבסמות אין ביכולות המרכיבה טמאה שום בוח מעצם חיליה, אלא שהוא יתרחק קבע מהם למעלה מיכולות טבוי הפקידים וממולאות, כדי שעל ידי זה ירא ביכלם לעשות פעולות, אף גם לשנות סדרי טבי הפקידות, ובכך יתברך הם אפסות ותוהו. וכך גם רבי חנינא, לא שבטה על זכות קידשת תורתו ומעשייו המרבים, רק שירע ושער ברגע, שזאת האמונה קבועה בלבו לאמתה, שאין עוד מלבדו יתרוך שם כח כלל, והרביק עצמו בקשרת מחשבתו לבעל הכהות כלם, אדרון ייחיד המלא כל אלמיון, ואינו כאן שום שליטה ומיציאות כח אחר כלל, אבל קיה נכוון לבו בטיח בזיה, שלא ישלו עליו פעולות הכספיים הגמישים מיכולות המרכיבה טמאה, זה שאמר לא מסתיעא מילתיה, "איין עוד מלבדו" כתיב:

→ ובאמת הוא עינו גדור וסילה נפלה, להסר ולכט מלמעליו כל דיננו ורצונות אחרים, שלא יוכלו לשלט בו ולא יישעו שם רשם כלל, כשהארם קובע בלבו לאמר, הלא הוא דאלקים האמתי, ואני עוד מלבדו יתרוך שם כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל קלא רק אחדות הפשות יתרוך שםו, ומבטל בלבו בטול גמור, ואני משגיח כל על שם כח וזרען בעולם, ומשעיף ומדבק תחר מחשבתו רק לאדרון ייחיד ברוך הוא, בו יספיק הוא יתרוך בירור, שמאלייתא יתרחשו מעליו כל הכהות והרצונות שבעולם, שלא יוכל לפעול לו שום דבר כלל.

הגהה וזה עניין מאקרים זיל במשנה ר"ה (כ"ט א) "צחח לך שרה" (במודבר כא וכו'), וכי בקש מmitt או גחש מחתה, אלא במו שישראל מתקבלי כלפי מעלה ומשערין את לפם לאבירם שבשים וכו', רצה לנו רב שחשפט כל פעל מעלה להתחש השתקה, ותתבוננו בכחו הרע, ועם כל זה בטלותו מלכם ולא

38. עיין לעיל שב פ"א הaga ד"ה ואלו ב' האופנים. ועיין מאמורים סוף ל'.

הבורא, ארון כל יתרבה, עוגני חותמים למעלה מפחות קשבעים והגמישים מהכוכבים והמלוחות, שעל ידי זה יהא בכם לעשות فعلות, גם הופיע טبعי כחות הפקידים ומולות שהקבע בהם בעת הדריא. כירוע שבל פה וועלם, קבע בו הבורא יתרוך כח ויכלה, לתהnia ולהתות את הכח והעלם שמתה, לכל אשר היה שמה קדום וכו'.

ומה שאמרו שם 'שמחייבין פמליא של מעלה' רצה לומר, שדק סדר כחות הפליא של הפקידים והמלוחות קבע. הבורא יתרוך כח בכחות הטמאה שיש לו יכולין להפכו, אבל לא שייא בכם לשנות ח"ז מסדר הפעולות הקורושים של כחות "המרכבה קדושה", ואדרבה, כשהשביעין אותו בסכנות של כחות הקרשה, ממליא בראש מטבע כל עניין פצלתם לגדרי, וכמ"ש בתקו"ת, אלין ביריעין בקהלין עברין או מה בשמה ובហוות דקורש באיד הו לאליין קלפין ובטלין גורה. [אליה הירעים בקהלות עוזים השעה בשמות ובஹוות של הקב"ה לאלה הקהלות ובמטלים הגורה] עז חיים בפרק הנ"ל, בין שאלו הכהן שלם מצמם ח"ז, כי אין עוד מלבדו יתרוך בעל הכהות כלם, וגם שבאותם הלא הפל כליא רק עצמות אהווית הפשות: תהריה, ואני עוד מלבדו שם מיציאות כח כלל, לא כחות הטמאה, ולא שם כח ושם עולם ונברא בכל, וזה שאמר "איין עוד מלבדו", אפילו בפסים:

ונוה שביביא שם הש"ס על זה, עובי רהיה אמתה, דחות קא מהדרא למשקל עפרא מותוא בדרכיה דרבנן חנינא, אמר לה, שכולי, לא מסתיעא מילתיה, "איין עוד מלבדו" בתיב, ופרה, והאמיר ר"ג, למה נקרה שמו "בפסים", שמחייבין פמליא של מעלה, שאני רבנן דגניש וכותיה.

गמור שבתוכו נזכיר בתיקונים ס"ז ולפעמים ס"ז. ועי' שהוועק מליקוט תורה על עניין רוד שמשביעין את הקיליפות בהיותו מתמן נמי הפלגה, לעיל ס"ג פ"ט. בתיקונים דף לו וכו'.

המערכות וצבאותם כב"ל, ולכו נתיר שמו יתברך עלייכם להקרין אלهي אברהם אלהי יצחק וכו', וכאמורו יתברך בעצמו (שמות ג, יג) "אלקי אבותיכם", ולזה אמרו זיל (ב"ר מז) "האבות פנו זו תפרקהה":

אמנם מודגת משה רבינו ע"ה קיימה עוד יותר גבורה, כמו שהעיריה הקטורה (רבים לר', א) "ולא קם נכיא" וגוו. עצם חילוק מודגתו מודגמת באר הוא יתברך בעצמו, ואמר "אני הויה וארא אל אברהם וכו' באל שדי ושמי הויה לא נורעתי להם". (רבים ו').

ונענין, הוא הוא עצם חילוק שנטהרא למצויה בין השם אליהם לשם הויה בדורו הוא. כי על הרבה, בעניין השגת האבות, מצינו נאמר השם אלקים, "אלקים אשר התהלך אבותי לפניו" (בראשית מה, טו) "אללים דרעה אotti מעור" (שם), וכו' וכן אוננו קוראים אותו יתברך אלוי אברהם וכו'. כמו שנטהרא לעיל בעניין קרשת מודגמת, שלא השיגו על שם פה וענינו בועל כל. אמן השגת נבאותם לא היה בכתול הפתחות ממציאות לגמרי, וזה שאמר כתוב (שמות ו, ב): "ואר אל אברהם וכו', באל שדי", שענינו גם בו בעניין השם אליהם, ורוצה לומר שאני בעל הפתחות כלם, וברצוני, כל רגע, אני משיד מערצת כל הפתחות מאשר קבעתי בהם בעת הביראה, וזה "אל שדי". אבל בבחינת עניין "שמי הויה" (כמו שנטהרא פרוש עניין לעיל פרק יא), לא נורעתי להם" בהשגת נבאותם.

אבל משה רבינו ע"ה, היה השגת נבאותו³⁹, בעניין בחינת השם העצם הבלתי הויה ברוחו הא, וכך לא היה שם פה חוץ בפני אוrh השגת נבאותו. וכו' על ידי כל נשפי ה' שנעשו על ידו, ראו כלם בטול מזיאות כל הפתחות לגמרי, ואין עוד מלבדו יתברך לגמרי.

השgio של בتو הנורא, ושעברו את לבם באמת רם לאביבם שבשמם לבר, והוא מתרפאיו, וזה אמפת עניין המפתח מחות פריגים בשרשם, והוא מבאר למביון זהה הענין הוא גם בו בכלל בנות הומר (הנזכר דף י"ב סוף ע"א), פקניא רבייצה, למנדר דה' הוא האלים, כד"א "וירעם הימים וגוו" כי ה' הוא האלים⁴⁰, ולא בכל אלים אלא שמא דאלים בשמא דהויה. וכך יגיד בר ניש דכלא חד, ולא ישוי פרונא, אפילו והוא ס"א יסתלק מעל עלה מאכו, [מפניו הרבעית לרעת כי ה' הוא האלים בשם הויה וכו' ובשהארם ידע שהפל אחד ולא ישם פורא, אבל נספרא אחריא יסתלק מו רעלם]. ורבנן.

ונם יגוז אמר וינם לו, לפועל עניינים וננים נפלאים הפוך סדרור פחות הטעמים, פיו שפשבעד ומפרק טהר אמונה לכבו באמת בל תפנות רק לו יתברך לבר, ואצלו יתברך הכל שהוא, כל רגע, לפועל בסדרור הטעם שקבע או הפוך סדרור הטעם. כמו שמצינו ברבי חנינא בן הווסף, שהיה גורר אמר, ופועל בפי רצונו כל עת, הפוך סדרור הטעם, באמרו (תענית כה): "מי שאמר לשם וידליך אמר לחמצן וידליך", רוצה לו מר, הלא אצלו יתברך שוה זה פמו זה, כב"ל, וכו' הספיק הבורא בדורך הוא בידיו. וככהנה רבות אותו, במובא בש"ס מגילות עניינהו.

פרק י"ג

זה היה עניין עכורת האבות כל ימיהם. כי הפה בנוראות צדיקים וטהרת קרשת לם, הי' מרביקם מתשפטם לרצונו יתברך, כל ימיהם בלי הפסק רגע, ובטלו ברצונם כל הפתחות שבעולם, ולאפס ותו נחשכו אצלם, וכך גם לגיטים נפלאים בשוד

39. עיין מה שחריך זהה ורמב"ן בטור ח"ג פ"ג.